

Informace ke zkoušce z předmětu Správa obchodní korporace v úpadku

Obsah

Otázka 1	2
Prameny právní úpravy	2
Variabilní nástroje obchodní politiky	3
Oblasti	3
Právní formy	3
Pojem residuálního vlastníka	5
Zájmy zainteresovaných subjektů (viz stratifikace vlastnictví)	5
Test insolvence	5
Výběr obchodní společnosti	6
Veřejná obchodní společnost	6
Komanditní společnost	6
Společnost s ručením omezeným	6
Akciová společnost	6
Fundace	6
Otázka 2	7
Motivace a očekávání při správě korporace	7
Ex ante význam insolvenčního práva	7
Co je insolvenční právo?	7
Základní pojmy pro pochopení insolvenčního práva:	8
Co je to úpadek, kdy je dlužník v úpadku?	8
Způsoby řešení úpadku	9
Zásady insolvenčního práva	9
Výjimky z působnosti zákona	9
Procesní subjekty:	9
Úvěrové financování	10
Věřitelské orgány	10
Průběh insolvence	11
Stanovení způsobů řešení úpadku	12
Insolvenční rejstřík:	19
Slovníček insolvenčních pojmů (extenze základních pojmů)	19
Otázka 3	20
Kdy musí podat člen orgánu korporace návrh na zahájení insolvenčního řízení:	20
Odpovědnost za škodu (ručení)	21
Vyloučení člena statutárního orgánu	21
Zvláštní povinnosti při úpadku obchodní korporace	22
Trestní odpovědnost	22
Compliance	23
Otázka 4	23
Osoba s dispozičním oprávněním	23
Věřitelské orgány (Viz otázka 2):	24
Součinnost	24
Insolvenční správce	25
Povolení k výkonu funkce insolvenčního správce (není důležité pro tuto zkoušku):	26
Pozastavení práva vykonávat insolvenčního správce	26

Zánik práva vykonávat činnost insolvenčního správce	26
Dohled nad insolvenčními správci	26
Samostatná působnost dlužníka	26
Další související ustanovení	26
Mechanismus věřitelských orgánů	27
Otázka 5	28
Oprávnění a součinnost v konkursu	28
Rozsah oprávnění a součinnost dlužníka v konkursu	28
Rozsah oprávnění a součinnost insolvenčního správce v konkursu	29
Následky porušení součinnosti dlužníka a insolvenčního správce	30
Otázka 6	30
Oprávnění a součinnosti:	31
Součinnost dlužníka v reorganizaci:	32
Součinnost dlužníka v oddlužení:	32
Následky neposkytování součinnosti	35

Otázka 1

Formy a rizika podnikání prostřednictvím variabilních nástrojů a motivace k jejich volbě (individuální, sociální, joint ventures, osobní společnosti, kapitálové společnosti, fundace atd.). Pojem residuálního vlastníka při chování dlužníka v úpadku (zájem společníků, stakeholderů, veřejné moci, věřitelů, společný zájem věřitelů atd.).

Otázky (Kontrolní otázky):

Student bude umět vymezit, jaká rizika jsou spojena s jednotlivými formami podnikání.

1. Jaká jsou rizika podnikání pro společníky spojená s podnikáním v rámci osobních společností? - **Zodpovězeno**
2. Co je to joint venture? - **Zodpovězeno**
3. V jakém rozsahu mohou podnikat fundace? - Jejím hlavním účelem nesmí být podnikání - **Zodpovězeno**
4. Co je to test insolvency? - **Zodpovězeno**
5. Co je to rozvahový test? - **Zodpovězeno**

Prameny právní úpravy

- Zákony:
  - Zák. č. 182/2006 Sb., insolvenční zákon
  - Zák. č. 312/2006 Sb., o insolvenčních správcích
  - Zák. č. 191/2020 Sb., o zmírnění dopadů pandemie COVID-19
  - Zák. č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích
  - Zák. č. 89/2012 Sb., občanský zákoník
  - Zák. č. 40/2009 Sb., trestní zákoník
- Vyhlášky (nedůležité)
- Vyhl. č. 311/2007 Sb.,
- 312/2007 Sb.,
- 313/2007 Sb.,
- 314/2007 Sb.,
- 190/2017 Sb.,
- 191/2017 Sb.,
- 121/2019 Sb.,
- 193/2019 Sb.
- Prameny právní úpravy EU:
  - Nařízení
    - Nařízení č. 2015/848/EU o insolvenčním řízení (přepracované znění)
- Judikatura SD EU

Variabilní nástroje obchodní politiky

Využití variabilních nástrojů obchodní politiky jako způsobu předcházení úpadku

- loajalita zákazníků
- 1. věrnostní systémy
- 2. kvalita poskytovaného zboží a služeb
- 3. zákaznický servis
- cenová strategie
- marketingové průzkumy

Oblasti

Právní formy

- Standardní právnické osoby,
- fyzická osoba podnikatel (živnostenské a neživnostenské podnikání) - pro obchodní korporace nerelevantní,
- formy podnikání bez právní subjektivity (příkladem může být svěřenský fond, či spolupráce prostřednictvím society).

Standardní právnické osoby

Rozlišujeme:

- veřejnoprávní osoby,
- soukromoprávní osoby.

V rámci tohoto předmětu jsou důležité pouze soukromoprávní právnické osoby, ty rozlišujeme na:

- soukromoprávní korporace - společenství osob:
- spolky,
- obchodní korporace:
  - obchodní společnosti:
  - evropská společnost,
  - a.s. - kapitálová společnost,
  - s.r.o - kapitálová společnost,
  - v.o.s. - osobní společnost,
  - komanditní společnost - osobní společnost.
  - družstva,
- fundace - společenství majetku:
- nadace,
- nadační fondy,
- ústavy (a přetrvávající o.p.s.) - společenství osob a majetku.

TODO: Přidat základní organizační strukturu

Organizační struktura pro soukromoprávní organizace, fundace a ústavy:

- spolek
- nejvyšší orgán: členská schůze,
- statutární orgán: kolektivní - výbor, nebo individuální - předseda,
- další možné orgány stanovené ve stanovách, například kontrolní a rozhodčí komise
- a.s.
- dualistický systém:
  - nejvyšší orgán: valná hromada,
  - statutární orgán: představenstvo,
  - kontrolní orgán: dozorčí rada,
- monistický systém:
  - nejvyšší orgán: valná hromada,
  - statutární orgán: správní rada a statutární ředitel
- s.r.o.

- nejvyšší orgán: valná hromada - všichni společníci,
- statutární orgán: jednatelé,
- kontrolní orgán: dozorčí rada
- v.o.s.
- statutární orgán: všichni společníci
- k.s.
- společníci:
  - komplementáři - ručí neomezeně, faktický statutární orgán
  - komanditisté - ručí do výše svého nesplaceného vkladu
- družstvo (SVJ):
- nejvyšší orgán: členská schůze,
- statutární orgán: představenstvo,
- kontrolní orgán: kontrolní komise
- nadace:
- statutární orgán: správní rada
- kontrolní orgán: dozorčí rada, nebo revizor
- nadační fond:
- statutární orgán: správní rada
- kontrolní orgán: revizor
- ústav:
- statutární orgán: ředitel ústavu,
- nejvyšší orgán: správní rada,
- kontrolní orgán: dozorčí rada
- o.p.s.
- statutární orgán: ředitel společnosti,
- nejvyšší orgán: správní rada,
- kontrolní orgán: dozorčí rada

Rozdíl mezi kapitálovou a osobní společností: společníci v osobní společnosti ručí za závazky společnosti z části, nebo celým svým majetkem, zatímco společníci v kapitálových společnostech ručí za závazky společnosti omezeně, standardně do výše vkladu.

Krom výše vytyčených form právnických osob existuje mnoho dalších osob, které jsou dále upraveny v českém právním řádu, vzhledem k předmětu však nejsou důležité, několik příkladů zahrnuje:

- církev,
- náboženská společnost,
- evidovaná právnická osoba,
- společenství vlastníků jednotek
- družstvo etc.

Rozvedené příklady právnických osob je možné nalézt zde.

S ohledem na výše zmíněné právní formy podnikání se však podnikatel může rozhodnout operovat s rizikem prostřednictvím jedním z mnoha způsobů podnikání:

Formy podnikání můžeme dělit na:

1. individuální - například podnikatel FO - OSVČ,
2. sociální - societa dle OZ, obligační sdružení bez právní subjektivity, tichá společnost, tichý společník - závazkový vztah, relativní práva,
3. joint ventures - dva subjekty poolnou resources a založí další subjekt, ale zařadí bych sem i holding - dopadá pak například na příplatkovou povinnost, kterou má pak více subjektů - je tedy větší pravděpodobnost odvrácení úpadku,
4. osobní společnosti - v.o.s., k.s. - ručí se společně a nerozdílně celým majetkem,
5. kapitálové společnosti - s.r.o., a.s. - ručí se do výše nesplaceného vkladu,
6. fundace - nadace a nadační fond

Podnikání prostřednictvím variabilních nástrojů

Jaké druhy jsou druhy podnikání, respektive osob, které by se na podnikání mohli podílet jsme si shrnuli výše. Krom samotné právní formy, pod kterou bude subjekt podnikat je dále potřeba se rozhodnout, jakou formou bude podnikat, respektive participovat na ekonomické činnosti své, nebo jiného subjektu.

Základní způsobem může být podnikání individuální, a to jak ve formě podnikání jako fyzická osoba, tak i ve formě právnické osoby (pro tento příklad nebudeme uvažovat jiné formy podnikání). Individuální podnikání by tedy zahrnovalo klasické způsoby podnikání upravené v zákoně, tedy například založení s.r.o., založení a.s., založení v.o.s a započení podnikání - tyto formy jsou považované za individuální, ačkoli zákon stanovuje specifické případy, kdy musí být zakladatelů více (například osobní společnost komanditní - minimálně 2), přesto se však jedná do určité míry o individuální podnikání, nebož ekonomická činnost se váže přímo na subjekt, prostřednictvím kterého se podniká. Podniká se tedy napřímo.

Rizika, ale i benefity se v tomto případě vážou přímo na subjekt - v případě povedeného záměru je tak zisk standardně vyšší, ale jsou standardně vyšší i rizika. Stejně tak začít s businesssem individuálně může být složitější.

Krom individuálního podnikání, tak existuje spousta jiných forem, prostřednictvím kterých může subjekt participovat na ekonomické činnosti.

Pojem residuálního vlastníka

Jedná se o stratifikaci vlastnictví:

Rozlišujeme:

1. Formálního vlastníka - jedná se o konečného vlastníka, standardně někoho, kdo je zapsán v registru - společník,
2. Faktického vlastníka - jedná se o správce, tedy o někoho, kdo se reálně stará o fungování subjektu (například zastoupení, prokura) - může zde vznikat zásadní problém vlastníka (formální vlastník) a správce (faktický vlastník),
3. Residuálního (ekonomického) vlastníka - vlastník, kterému náleží užitek ze subjektu, standardně jím je formální vlastník, pokud má však subjekt dluhy, stávají se ekonomickými vlastníky věřitelé - toto má zásadní dopad do insolvenčního řízení, kdy po vyhlášení úpadku (fakticky i před ním) se stávají ekonomickými vlastníky přihlášení věřitelé.

Příklad:

Akciová společnost:

- formální vlastník: nejvyšší orgán - valná hromada,
- faktický vlastník: statutární orgán - představenstvo - správce,
- residuální (ekonomický) vlastník:
- v běžném případě formální vlastníci - dividenda,
- při předlužení - věřitelé - například banka.

Zájmy zainteresovaných subjektů (viz stratifikace vlastnictví)

Rozlišujeme mezi zájmy:

- Společníků (Shareholderů - vlastní share, zájem na výkonu společnosti především kvůli zhodnocení jeho majetku)
- Stakeholderů (Zájem na výkon společnosti i pro ostatní důvody, než zhodnocení jejího majetku)
- vnitřních stakeholderů - subjekty uvnitř subjektu - zaměstnanci, manažeři a samotní shareholdéři,
- vnějších stakeholderů - subjekty mimo subjektu - investoři, věřitelé, zákazníci (odběratelé), dodavatelé, lidé žijící v okolí subjektu etc.
- Orgánů veřejné moci
- Věřitelů
- jednotlivých věřitelů
- společným zájmem věřitelů (viz otázka číslo 2 a základní pojmy)

Test insolvency

Doslovná povinnost aplikace testu insolvency vyplývá pouze z § 40 zákona o obchodních korporacích (dále jen ZOK) v rámci distribuce majetku společnosti, avšak ZOK předpokládá jeho užití i v rámci běžné podnikatelské činnosti, a to v rámci povinnosti statutárního orgánu odvracet úpadek společnosti. Statutární orgán má povinnost aplikovat test insolvency ve stanovených případech (například při rozdělení zisku, pokud společnosti hrozí úpadek - povinnost podat insolvenční návrh atd.).

Test insolvency má dvě složky (viz účetní závěrka - rozvaha, výkaz zisku a ztrát, přehled o peněžních tocích - cash flow, přehled o změnách vlastního kapitálu, příloha k účetní závěrce):

1. Test předlužení (rozvahový test)
2. Test likvidity

Rozvahový test

Rozvahový test vyplývá z toho, zda jsou splněny podmínky předlužení.

Test likvidity

Test likvidity vyplývá z toho, zda jsou splněny podmínky platební neschopnosti.

Výběr obchodní společnosti

Při výběru obchodní společnosti jako formy podnikání je třeba zvažovat, zda a v jakém rozsahu ručí společníci za závazky společnosti.

Rozdíl spočívá zejména mezi osobními a kapitálovými společnostmi.

Veřejná obchodní společnost

§ 95/1 ZOK

Veřejná obchodní společnost je společnost alespoň dvou osob, které se účastní na jejím podnikání nebo správě jejího majetku a ručí za její dluhy společně a nerozdílně.

Komanditní společnost

§ 118/1 ZOK

Komanditní společnost je společnost, v níž alespoň jeden společník ručí za její dluhy omezeně (dále jen “komanditista”) a alespoň jeden společník neomezeně (dále jen “komplementář”).

Společnost s ručením omezeným

§ 132/1 ZOK

Společnost s ručením omezeným je společnost, za jejíž dluhy ručí společníci společně a nerozdílně do výše, v jaké nesplnili vkladové povinnosti podle stavu zapsaného v obchodním rejstříku v době, kdy byli věřitelem vyzváni k plnění.

Akciová společnost

§ 243/1 ZOK

Akciovou společností je společnost, jejíž základní kapitál je rozvržen na určitý počet akcií.

Fundace

§ 303 OZ

Fundace je právnická osoba vytvořená majetkem vyčleněným k určitému účelu. Její činnost se váže na účel, k němuž byla zřízena.

Fundace se dělí na:

- a) Nadace
- b) Nadační fondy

Nadace

§ 306/1,2 OZ

- (1) Zakladatel zakládá nadaci k trvalé službě společensky nebo hospodářsky užitečnému účelu. Účel nadace může být veřejně prospěšný, spočívá-li v podpoře obecného blaha, i dobročinný, spočívá-li v podpoře určitého okruhu osob určených jednotlivě či jinak.
- (2) Zakazuje se založit nadaci za účelem podpory politických stran a hnutí nebo jiné účasti na jejich činnosti. Zakazuje se založit nadaci sloužící výlučně výdělečným cílům (podnikání). ...

§ 307/1 OZ

- (1) Nadace může podnikat, pokud podnikání představuje pouhou vedlejší činnost a výtěžky podnikání slouží jen k podpoře jejího účelu; nadace však podnikat nesmí, pokud to zakladatel v nadační listině vyloučil. Za stejných podmínek může nadace převzít vedení obchodní společnosti.

Nadační fond

§ 394 OZ

- (1) Zakladatel zakládá nadační fond k účelu užitečnému společensky nebo hospodářsky.

Nadační fond je na rozdíl od nadace jednodušší na založení, administrativu i správu a nemá povinný nadační kapitál. NF nemusí mít narozdíl od nadace trvalou povahu.

Otázka 2

Motivace a očekávání při správě korporace a ex ante význam insolvenčního práva (existence hrozícího úpadku, hospodářské nedostatečnosti, moratoria, zajištění apod.).

Otázky (Kontrolní otázky):

Student se seznámí se strukturou právní úpravy insolvenčního práva. Student bude schopen uvést, jaké jsou zákonem stanovené předpoklady hrozícího úpadku. Student bude znát podmínky vyhlášení moratoria.

1. Jak lze zjistit při správě obchodní korporace existenci hrozícího úpadku? - **Zodpovězeno**
2. Jak lze zjistit při správě obchodní korporace, že nastala hospodářská nedostatečnost? - Správným nastavením compliance, testy insolvency - **Zodpovězeno**
3. Jaké jsou obsahové náležitosti návrhu na moratorium? - **Zodpovězeno**
4. V jaké lhůtě může podat návrh na vyhlášení moratoria dlužník? - 7 dní - **Zodpovězeno**
5. V jaké lhůtě může podat návrh na vyhlášení moratoria věřitel? - 15 dní - **Zodpovězeno**

Motivace a očekávání při správě korporace

Ex ante význam insolvenčního práva

Co je insolvenční právo?

Otázku poskytuje §1 Předmět úpravy:

Tento zákon upravuje

- a) řešení úpadku a hrozícího úpadku dlužníka soudním řízením některým ze stanovených způsobů tak, aby došlo k uspořádání majetkových vztahů k osobám dotčeným dlužníkovým úpadkem nebo hrozícím úpadkem a k co nejvyššímu a zásadně poměrnému uspokojení dlužníkových věřitelů,
- b) oddlužení dlužníka.

Subsidiárně je možné použít občanský soudní řád a zákon o zvláštních řízeních soudních.

Věcnou příslušnost mají krajské soudy.

Místní příslušností je obecně místní soud dlužníka.

Základní pojmy pro pochopení insolvenčního práva:

- insolvenční řízení (insolvency): soudní řízení - předmět je dlužníkův úpadek, nebo hrozící úpadek a způsob jeho řešení,
- insolvenční soud: soud u kterého probíhá insolvenční řízení,
- insolvenční návrh: jedná se o návrh na zahájení insolvenčního řízení podaný soudu,
- incidenční spor: spor v rámci insolvenčního řízení podle zákona, projednává ho insolvenční soud,
- majetková podstata: majetek dlužníka určený k uspokojení dlužnických věřitelů - zapisuje se do soupisu majetkové podstaty, zjišťuje se majetková podstata, postup pro určení rozsahu a výše m. p. (neplatnost a neúčinnost právních úkonů, jednání - nakládání s majetkovou podstatou - která zásadně mění jeho výši)
- osoba s dispozičními oprávněními: osoba oprávněná nakládat s majetkovou podstatou,
- zajištěný věřitel: věřitel jehož pohledávka je zajištěna majetkem, který spadá do majetkové podstaty
- přihláška pohledávky: procesní úkon přihlášení pohledávky do insolvenčního řízení
- insolvenční rejstřík: rejstřík obsahující údaje podle insolvenčního zákona, vede ho příslušný rejstříkový soud - krajský,
- společný zájem věřitelů: zájem věřitelů nadřazený jejich individuálním zájmům,
- finanční instituce: banky etc., stanovené zákonem.

Co je to úpadek, kdy je dlužník v úpadku?

Aby mohl soud rozhodnout o způsobu úpadku v insolvenčním řízení rozhoduje soud, zda je dlužník v **úpadku**, být v úpadku je tedy základní prerekvizitou pro to, aby mohl soud rozhodnout o způsobu úpadku.

Úpadek je neschopnost dlužníka platit své závazky více věřitelům řádně a včas.

Existují dvě, respektive tři formy úpadku:

- platební neschopnost - FO, PO, podnikatel, - jedná se o test insolvency, test cash flow
- více věřitelů,
- **peněžitě** závazky více než 30 dní po splatnosti,
- tyto závazky není schopen plnit (tento bod je fingován, viz bod níže) - pokud se jedná o podnikatele, neplatí, že není schopen plnit své závazky, jestliže rozdíl mezi výší jeho splatných peněžitých závazků a výší jeho disponibilních prostředků - mezeru krití, je nižší než jedna desetina - buď současně, nebo výhledově,
- předlužení - PO, FO podnikatel, - jedná se o test předlužení, rozvahový test
- více věřitelů,
- souhrn jeho závazků (nikoli jen splatných) převyšuje hodnotu jeho majetku - hodnotí se i vzhledem k budoucímu vývoji majetku,
- hrozící úpadek,
- lze-li se zřetelem ke všem okolnostem důvodně předpokládat, že dlužník nebude schopen řádně a včas splnit podstatnou část svých peněžitých závazků.

Platební neschopnost, fingování neschopnosti plnit

O platební neschopnost se jedná jestliže dlužník:

- zastavil platby podstatné části svých peněžitých závazků, nebo
- je neplní po dobu delší 3 měsíců po lhůtě splatnosti, nebo
- není možné dosáhnout uspokojení některé ze splatných peněžitých pohledávek vůči dlužníku výkonem rozhodnutí nebo exekucí, nebo
- nesplnil povinnost předložit seznamy uvedené v § 104 odst. 1, kterou mu uložil insolvenční soud - tedy předložit seznam veškerého svého majetku včetně svých pohledávek.

Hrozící úpadek

§ 97/7 IZ

Insolvenční návrh je oprávněn podat dlužník nebo jeho věřitel; jde-li o hrozící úpadek, může insolvenční návrh podat jen dlužník.

§ 3/5 IZ

O hrozící úpadek jde tehdy, lze-li se zřetelem ke všem okolnostem důvodně předpokládat, že dlužník nebude schopen řádně a včas splnit podstatnou část svých peněžitých závazků.

Způsoby řešení úpadku

Způsoby řešení úpadků jsou tři druhy, **sanační** a **likvidační** a **zvláštní způsoby řešení úpadku** - vyhláší se rozhodnutím ve formě usnesení, přičemž opravné prostředky nejsou standardně přípustné, pokud zákon nestanoví jinak:

- sanační:
- oddlužení - FO (i podnikající), PO nepodnikající,
- reorganizace - podnikatel,
- likvidační,
- konkurz - všichni a
- zvláštní způsoby řešení úpadku (likvidační),
- nepatrný konkurz - všichni,
- úpadek finančních institucí - finanční instituce.

Zásady insolvenčního práva

- Spravedlivé vyrovnaní (zákaz nespravedlivého poškození, nebo zvýhodnění kteréhokoliv z věřitelů),
- rychlost,
- hospodárnost,
- co nejvyšší uspokojení věřitelů,
- rovnost věřitelů,
- nemožnost omezení práv nabytých v dobré víře,
- zákaz jednání vedoucího k uspokojení pohledávek mimo insolvenční zákon, ledaže to povoluje zákon,
- jednotnost - další insolvenční návrh - přistoupení k řízení,
- prevence úpadku,
- pluralita způsobů řešení úpadku,
- jednotnost řízení,
- a další, příklady:
- oddělení obecné a zvláštní úpravy
- principy, kterými se řídí insolvenční rejstřík
- rovnost věřitelů
- ochrana práv věřitelů nabytých v dobré víře
- kombinuje prvky nalézacího řízení a vykonávacího řízení, jakož i prvky řízení sporného a nesporného
- zásada hospodárnosti řízení
- zásada exkluzivity (výlučnosti) insolvenčního řízení
- zásada veřejnosti
- ochrana dobrých mravů

Výjimky z působnosti zákona

- stát,
- územní samosprávný celek,
- ČNB,
- VZP,
- Garanční systém finančního trhu a jím spravované fondy,
- Garanční fondy obchodníků se cennými papíry,
- veřejnou VŠ,
- PO pokud se stát, nebo ÚSC před zahájením IZ zaručil za její dluhy, nebo její dluhy převzal,
- finanční instituce po dobu co mají licenci,
- zdravotní pojišťovnu zřízenou podle zvláštního předpisu po dobu co mají licenci,
- politickou stranu nebo hnutí v době voleb.

Procesní subjekty:

Procesními subjekty podle tohoto zákona jsou:

1. insolvenční soud,
2. dlužník (účastníci řízení, vedlejší účastenství je přípustné),

3. věřitelé, kteří uplatňují svá práva vůči dlužníku a věřitelské orgány (viz Věřitelské orgány),
4. insolvenční správce, popřípadě další správce,
5. státní zastupitelství, které vstoupilo do insolvenčního řízení nebo do incidenčního sporu, a
6. likvidátor dlužníka.

Úvěrové financování

Insolvenční správce může pro udržení nebo obnovení provozu podniku, který je součástí majetkové podstaty, uzavřít za obvyklých obchodních podmínek smlouvy o úvěru a smlouvy obdobné, jakož i smlouvy na dodávky energií¹¹⁾ a surovin, včetně smluv o zajištění splnění těchto smluv (dále jen “úvěrové financování”).

K uzavření smluv o úvěrovém financování je oprávněn také dlužník s dispozičními oprávněními nebo dlužník po dobu trvání moratoria.

Věřitelské orgány

- schůze věřitelů - nejvyšší orgán věřitelů,
- věřitelský výbor - pokud je přihlášených více než 50 věřitelů - věřitelská schůze stanovuje, jaké má působnost (má i zákonem stanovenou působnost), a jakou působnost vyhrazuje sama sobě,
- zástupce věřitelů - není-li volba věřitelského výboru povinná, může být zvolen, ustanovení o věřitelském výboru na něj platí obdobně - ustanovuje se v rámci nepatrného konkurzu, nebo tam kde je méně než 50 věřitelů.

§ 46/1-3 IZ

Schůze věřitelů, věřitelský výbor a zástupce věřitelů

- (1) Věřitelskými orgány jsou schůze věřitelů a věřitelský výbor nebo zástupce věřitelů.
- (2) Schůzi věřitelů přísluší volba a odvolání členů věřitelského výboru a jeho náhradníků nebo zástupce věřitelů; rozhoduje též o tom, zda ponechá ve funkci prozatímní věřitelský výbor. Schůze věřitelů si může vyhradit cokoli, co patří do působnosti věřitelských orgánů. Usnesení, jímž si schůze věřitelů vyhrazuje působnost jiných věřitelských orgánů, je přijato, jestliže pro ně hlasovala většina tvořená nejméně dvěma třetinami hlasů přítomných nebo řádně zastoupených věřitelů, počítaná podle výše jejich pohledávek. Není-li ustanoven věřitelský výbor ani zástupce věřitelů a není-li v IZ stanoveno jinak, vykonává schůze věřitelů i jejich působnost.
- (3) Věřitelský výbor vykonává působnost věřitelských orgánů s výjimkou věcí, které patří do působnosti schůze věřitelů nebo které si schůze věřitelů vyhradila.

§47/1 IZ

Schůze věřitelů

- Schůzi věřitelů svolává a řídí insolvenční soud. Svolá ji z vlastní iniciativy, nebo na návrh insolvenčního správce, věřitelského výboru anebo, není-li způsobem řešení úpadku oddlužení, alespoň 2 věřitelů, jejichž pohledávky počítané podle výše (§ 49 odst. 1) činí alespoň desetinu přihlášených pohledávek; je-li způsobem řešení úpadku oddlužení, svolá ji na návrh nadpoloviční většiny všech věřitelů, jejichž pohledávky počítané podle výše (§ 49 odst. 1) činí zároveň nadpoloviční většinu přihlášených pohledávek. Insolvenční soud svolá schůzi věřitelů tak, aby se konala do 30 dnů poté, co byl o její svolání požádán, není-li navržen pozdější termín konání.

Právo zúčastnit se schůze věřitelů mají:

- a) přihlášení věřitelé,
- b) dlužník,
- c) insolvenční správce,
- d) státní zastupitelství,
- e) odborová organizace působící u dlužníka.

Věřitelský výbor

§ 56/1-3 IZ

- (1) Je-li přihlášených věřitelů více než 50, je schůze věřitelů povinna ustanovit věřitelský výbor. Členy věřitelského výboru a jejich náhradníky volí schůze věřitelů.
- (2) Věřitelský výbor má nejméně 3 a nejvýše 7 členů. O počtu členů rozhoduje schůze věřitelů. Schůze věřitelů se může usnést, že každý člen věřitelského výboru má svého náhradníka; schůze věřitelů může rozhodnout o vyšším počtu náhradníků členů věřitelského výboru.
- (3) Je-li způsobem řešení úpadku nepatrný konkurs nebo oddlužení, není volba věřitelského výboru povinná.

Zástupce věřitelů

§ 68/1,2 IZ

- 1) Není-li volba věřitelského výboru povinná, může schůze věřitelů místo něho zvolit zástupce věřitelů a jeho náhradníka.
- 2) Ustanovení o věřitelském výboru platí pro zástupce věřitelů a jeho náhradníka obdobně.

Průběh insolvence

- Lze zahájit pouze na návrh, zahajuje se dnem kdy dojde návrh na zahájení insolvenčního řízení pokud ho podává dlužník a chce dosáhnout odlužení, musí rovněž připojit návrh na oddlužení.
- Návrh může podat **dlužník**, nebo **věřitel**, jde-li o hrozící úpadek, může jej podat pouze dlužník, návrh musí mít úředně ověřený, nebo uznávaný elektronický podpis.
- Dlužník (popřípadě zákonní zástupci dlužníka, jeho statutární orgán a likvidátor), který je právnickou osobou nebo fyzickou osobou - podnikatelem, je povinen podat insolvenční návrh bez zbytečného odkladu poté, co se dozvěděl nebo při náležité pečlivosti měl dozvědět o svém úpadku. Tuto povinnost má i tehdy, byl-li pravomocně zastaven výkon rozhodnutí prodejem jeho podniku nebo exekuce podle zvláštního právního předpisu⁴) proto, že cena majetku náležejícího k podniku nepřevyšuje výši závazků náležejících k podniku; to neplatí, má-li dlužník ještě jiný podnik.
- Pokud osoba, která měla podat návrh (viz přechozí bod) takto neučinila, odpovídá věřiteli za škodu nebo jinou újmu, kterou způsobí porušením této povinnosti - lze se jí zprostit (pokud by porušení nemělo vliv na konečný rozsah částky vydané k uspokojení věřitelů, nebo že tuto povinnost nesplnila vzhledem ke skutečnostem, které nastaly nezávisle na její vůli a které nemohla odvrátit ani při vynaložení veškerého úsilí, které lze po ní spravedlivě požadovat).

Soud může návrh posoudit v takzvaném **předběžném posouzení insolvenčního návrhu podaného věřitelem**, ten se nemusí okamžitě zveřejňovat v insolvenčním rejstříku (například v případě podezření na šikanózní podání).

Pokud se nejedná o bod výše, uveřejní insolvenční soud oznámení o zahájení insolvenčního řízení v insolvenčním rejstříku.

Navrhovatel (věřitel) musí složit zálohu na náklady insolvenčního řízení.

Účinky spojené se zahájením řízení

- pohledávky nemohou být uplatněny žalobou, lze-li je uplatnit přihláškou,
- uplatnění ráva ze zajištění podléhá podmínkám zákonu,
- výkon rozhodnutí či exekuci lze nařídit nebo zahájit, nelze ji však provést (mimo případy stanovené zákonem),
- nakládání s majetkovou podstatou (podstatné změny) - mimo zákonem stanovené výjimky,
- soud může rozhodnout o předběžném opatření - například dodatečné omezení dlužníka v dispozici s majetkem náležejícím do majetkové podstaty,
- a další body.

Moratorium

§ 115 IZ

Dlužník, který je podnikatelem, může do 7 dnů od podání insolvenčního návrhu, a jde-li o insolvenční návrh věřitele, do 15 dnů od jeho doručení insolvenčním soudem, navrhnout insolvenčnímu soudu vyhlášení moratoria; toto právo nemá právnická osoba v likvidaci.

Moratorium je účinné od okamžiku zveřejnění rozhodnutí o jeho vyhlášení v insolvenčním rejstříku a trvá po dobu uvedenou v návrhu na moratorium, nejdéle však 3 měsíce.

Insolvenční soud může na návrh dlužníka prodloužit moratorium nejdéle o 30 dnů, jestliže dlužník k takovému návrhu připojí ke dni podání návrhu aktualizovaný seznam závazků a písemné prohlášení většiny jeho věřitelů, počítané podle výše jejich pohledávek, že s prodloužením moratoria souhlasí; podpisy věřitelů na tomto prohlášení musí být úředně ověřeny.

(1) Po dobu trvání moratoria nelze vydat rozhodnutí o úpadku.

(2) Není-li dále stanoveno jinak, po dobu trvání moratoria zůstávají zachovány účinky spojené se zahájením insolvenčního řízení.

K návrhu na vyhlášení moratoria musí návrhovač připojit listiny a seznamy, poslední účetní závěrku a seznamy většiny jeho věřitelů, že s vyhlášením moratoria souhlasí.

Návrh dále musí obsahovat všechny skutečnosti, které odůvodňují vyhlášení moratoria.

Účinky moratoria:

1. Závazky bezprostředně souvisící se zachováním provozu podniku vzniklé v posledních 30 dnech před vyhlášením moratoria nebo po něm je dlužník po dobu trvání moratoria oprávněn hradit přednostně před dříve splatnými závazky.
2. Smlouvy na dodávky energií a surovin, jakož i další smlouvy o dodávkách zboží a služeb, které ke dni vyhlášení moratoria trvaly alespoň po dobu 3 měsíců, nemůže druhý účastník smlouvy po dobu trvání moratoria vypovědět nebo od nich odstoupit pro prodlení dlužníka s placením úhrady za zboží nebo služby, ke kterému došlo před vyhlášením moratoria, nebo pro zhoršení majetkové situace dlužníka, hradí-li dlužník na základě těchto smluv řádně a včas alespoň závazky podle odstavce 1.
3. Započtení vzájemných pohledávek dlužníka a věřitele není po dobu trvání moratoria přípustné, ledaže insolvenční soud určí jinak předběžným opatřením. To platí i tehdy, jestliže zákonné podmínky tohoto započtení byly splněny před vyhlášením moratoria.

Rozhodnutí o úpadku

Insolvenční soud vydá rozhodnutí o úpadku, je-li osvědčením nebo dokazováním zjištěno, že dlužník je v úpadku nebo že mu úpadek hrozí.

Může tedy rozhodnout, že:

- byl zjištěn úpadek dlužníka (soud vydá rozhodnutí o úpadku),
- nebyl zjištěn úpadek dlužníka,
- soud zamítne/odmítne návrh.

Účinky spojené s rozhodnutím o úpadku

- předběžná opatření trvají, soud je však může změnit,
- započtení je upraveno pravidly zákony,
- přerušují se zákonem stanovené druhy řízení,
- zakazuje se vydat rozhodnutí ve stanovených druzích řízení, jako například v rozhodčím řízení,
- nelze zahájit nová řízení týkající se pohledávek a jiných práv týkajících se majetkové podstaty dlužníka,
- nelze nařídit a zahájit výkon rozhodnutí, nebo exekuci,
- odvolání je přípustné jenom ze strany dlužníka, pokud návrh podal věřitel.

Jiná rozhodnutí o insolvenčním návrhu

Mimo zahájení řízení a rozhodnutí o úpadku je možné:

Jinými rozhodnutími o insolvenčním návrhu jsou

- odmítnutí insolvenčního návrhu pro vady nebo pro zjevnou bezdůvodnost,
- zastavení řízení pro nedostatek podmínky řízení, který nelze odstranit nebo který se nepodařilo odstranit, nebo pro zpětvzetí insolvenčního návrhu,
- zamítnutí insolvenčního návrhu (rozhodnutí o tom, že dlužník není v úpadku).

Stanovení způsobů řešení úpadku

1. Insolvenční soud spojí s rozhodnutím o úpadku rozhodnutí o prohlášení konkursu, je-li dlužníkem osoba, u které tento zákon vylučuje řešení úpadku reorganizací nebo oddlužením.

2. Jestliže dlužník společně s insolvenčním návrhem, ve kterém jako způsob řešení úpadku navrhuje reorganizaci, předloží reorganizační plán přijatý alespoň polovinou všech zajištěných věřitelů, počítanou podle výše jejich pohledávek, a alespoň polovinou všech nezajištěných věřitelů, počítanou podle výše pohledávek, spojí insolvenční soud s rozhodnutím o úpadku i rozhodnutí o způsobu řešení úpadku.
3. Jestliže dlužník společně s insolvenčním návrhem podá návrh na povolení oddlužení, spojí insolvenční soud s rozhodnutím o úpadku i rozhodnutí o způsobu řešení úpadku.

Uspokojování pohledávek a druhy pohledávek

Věřitelé, kteří své pohledávky uplatňují podáním přihlášky, se uspokojují v závislosti na způsobu řešení úpadku, a to rozvrhem (v rozvrhovém usnesení je určeno, jaká částka má být vyplacena věřiteli každé pohledávky) při konkursu, plněním reorganizačního plánu při reorganizaci nebo plněním při oddlužení, nestanoví-li zákon jinak.

Druhy:

- přihlášené pohledávky,
- pohledávky za majetkovou podstatou - Pohledávky za majetkovou podstatou jsou zvláštní pohledávky, které vznikají až po zahájení insolvenčního řízení (popř. po vydání rozhodnutí o úpadku). - například náhrady a odměny,
- pohledávky postavené na roveň pohledávkám za majetkovou podstatou - Skupina pohledávek postavených na roveň pohledávkám za majetkovou podstatou má podobný režim jako pohledávky za majetkovou podstatou – také se uplatňují přímo u osoby s dispozičním oprávněním a jsou placeny v plné výši kdykoliv po rozhodnutí o úpadku. - například výživné.

Insolvenční zákon rozlišuje další druhy, jako je zajištěná, nezajištěná, podřízená etc. ty v této části nejsou tak důležité, jejich popis bude v poslední části této otázky viz Slovníček insolvenčních pojmů.

Posloupnost síly přihlášených pohledávek:

- a) věřitelé s pohledávkami za podstatou
- b) věřitelé s nárokem na vyloučení majetku z majetkové podstaty
- c) zajištění věřitelé
- d) ostatní věřitelé
- e) věřitelé s pohledávkou zajištěnou zajištěním poskytnutým třetí osobou
- f) podřízené pohledávky
- g) vyloučené pohledávky

Mimo tento seznam stojí **nepřihlášené pohledávky**.

Zajištění a utvrzení dluhů

Zajištění dluhu je relativní majetkový vztah, který věřiteli umožňuje hojit se z dlužníkova majetku, nebo majetku jiné osoby, pokud dlužník poruší původní závazkovou povinnost.

Zajištění dluhu znamená, že třetí osoba, nebo sám dlužník, dá věřiteli ve prospěch jistotu, nebo se jinak zaváže za dlužníkovo plnění. Plní především funkci náhradní reparace.

Je upravena v OZ v části relativní majetková práva.

Obsahuje:

- jistotu,
- druhy zajištění,
- druhy utvrzení.

Jistota: - Není důležité pro zkoušku

§ 2012 OZ

- (1) Kdo je povinen dát jistotu, učiní své povinnosti zadost zřízením zástavního práva.
- (2) Není-li někdo s to dát jistotu zřízením zástavního práva, dá jistotu způsobilým ručitelem. Má se za to, že způsobilým ručitelem je osoba, která může být žalována v tuzemsku a která má vhodný majetek.

Zajištění relativním majetkovým právem:

- **Ručení:**

- (§ 2018 an. OZ) – Předpokládá se platný dluh dlužníka. Dluh může být v době vzniku ručení již existující a účinný, nebo může vzniknout teprve v budoucnu. Ručitelský závazek vzniká dobrovolným prohlášením nebo přímo ze zákona. Ručitelský závazek je vázaný na existenci a platnost dluhu. V případě, že ručitel zcela splní dluh dlužníka, vzniká nová pohledávka ručitele a dlužníka do míry plnění ručitelem. Pohledávka nepřechází, ale vznikne nová pohledávka.
- Kdo věřiteli prohlásí, že ho uspokojí, jestliže dlužník věřiteli svůj dluh nesplní, stává se dlužníkovým ručitelem. Nepřijme-li věřitel ručitele, nemůže po něm nic žádat.

- **Finanční záruka:**

- (§ 2029 an. OZ) – Oproti ručení je zcela na vůli vystavitele, zda bude záruka subsidiární vůči původnímu dluhu nebo se od původního dluhu zcela odtrhne. Finanční záruka vzniká jednostranným prohlášením výstavce, že uspokojí věřitele do výše určité peněžní částky, pokud dluh nesplní dlužník. Finanční záruku lze zcela oddělit od původního dluhu.
- Finanční záruka vzniká prohlášením výstavce v záruční listině, že uspokojí věřitele podle záruční listiny do výše určité peněžní částky, nesplní-li dlužník věřiteli určitý dluh, anebo splní-li se jiné podmínky určené v záruční listině. ...

- **Zajišťovací převod práva:**

- (§ 2040 an. OZ)
- (1) Smlouvou o zajišťovacím převodu práva zajišťuje dlužník nebo třetí osoba dluh tím, že věřiteli dočasně převede své právo.
- (2) Má se za to, že zajišťovací převod práva je převodem s rozvazovací podmínkou, že dluh bude splněn.

- **Dohoda o srážkách ze mzdy nebo jiných příjmů:**

- (§ 2045 an. OZ)
- (1) Dluh lze zajistit dohodou věřitele a dlužníka o srážkách ze mzdy nebo platu, z odměny ze smlouvy o výkonu závislé práce zakládající mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem obdobný závazek nebo z náhrady mzdy nebo platu. Nejde-li o srážky podle věty první k uspokojení práva zaměstnavatele, je třeba k uzavření dohody předchozího souhlasu zaměstnavatele.
- (2) Proti plátcí mzdy nebo platu nabývá věřitel práva na výplatu srážek okamžikem, kdy byla plátcí dohoda předložena.

- **Závdek** (Není relevantní pro insolvenční):

- (§ 1808 OZ) – Závdek je peněžitá částka nebo jiná věc, která je odevzdána před nebo při uzavření smlouvy. Závdek plní funkci důkazní (že smlouva byla uzavřena), zajišťovací (kauce) a sankční (přijetí závdku).

Zajištění věcným právem (Jistota):

- **Zástavní právo:**

- (§ 1309 an. OZ) – Základním obsahem zástavního práva je oprávnění věřitele uspokojit se z výtěžku zpeněžení zástavy do výše pohledávky s příslušenstvím, případně do ujednané výše. Předmětem zástavy může být každá věc, se kterou lze obchodovat, tedy každá hmotná, nehmotná i hromadná.

- **Podzástavní právo:**

- (§ 1390 OZ) – Zástavou může být i pohledávka. Pokud původní věřitel dlužníkovi oznámí, že jeho dluh zastavil jinému věřiteli, může dlužník plnit jen tomuto novému zástavnímu věřiteli, pokud je jeho pohledávka splatná.

- **Zadržovací právo:**

- retenční právo (§ 1395 an. OZ) – V případě, že věřitel má movitou věc u sebe po právu, např. opravář k opravě, kterou by měl posléze vydat jejímu vlastníkov. Osoba, již by měl věc vydat, má proti němu spatný dluh, např. za provedenou opravu. Ten, kdo má movitou věc u sebe, ji může zadržet k zajištění splatného dluhu osoby, již by věc měl jinak vydat.

Utvrzení:

- **Smluvní pokuta:**

- Smluvní pokuta je sankční plnění, na něž nastane věřiteli právo v případě porušení smluvené povinnosti za podmínky, že se tak obě strany dohodly. Má objektivní charakter, právo ji vyžadovat vzniká porušením závazku nezávisle na zavinění i nezávisle na tom, zda porušení smluvní povinnosti způsobila nějakou škodu. Smluvní pokuta se považuje za paušalizovanou náhradu škody.
- Ujednávají-li strany pro případ porušení smluvené povinnosti smluvní pokutu v určité výši nebo způsob, jak se výše smluvní pokuty určí, může věřitel požadovat smluvní pokutu bez zřetele k tomu, zda mu porušením utvrzené povinnosti vznikla škoda. ...

- **Uznání dluhu:**

- Uznání dluhu je písemné prohlášení dlužníka, v němž svůj dluh uznává. Dluh lze uznat i konkludentním jednáním, které spočívá v placení úroků nebo částečném plnění.
- Uzná-li někdo svůj dluh co do důvodu i výše prohlášením učiněným v písemné formě, má se za to, že dluh v rozsahu uznání v době uznání trvá.
- **Směnka vlastní** (Není relevantní pro insolvenční):
- K utvrzení dluhu se používá i směnka vlastní. Obsahuje bezpodmínečný slib výstavce zaplatit určitou peněžní sumu. Většinou se jedná o cenný papír znějící na řad, takže se právo na zaplacení dá snadno převádět na další osobu.

Viz uspokojování pohledávek a druhy pohledávek, to zda má věřitel zajištění závazek dopadá na **rozvrh**, je tím dotčena hierarchie vyplacení zpeněženého majetku/splátkového kalendáře/jiných plnění z majetkové podstaty věřiteli. Věřitel má tedy přednostní právo, neboť je zajištěný věřitel.

TODO: Do kdy může věřitel přihlásit pohledávku - myslím, že už mám někde napsáno, stane se přihlášená pohledávka splatnou?

Pohledávku je dle § 136 možné přihlásit do **dvou měsíců** (pokud není stanovena jiná lhůta - viz § 173), jsou i typy pohledávek, které lze přihlásit kdykoliv v průběhu insolvenčního řízení - například pohledávky na náhradu škody nebo nemajetkové újmy způsobené trestným činem.

Přihlášení pohledávek a jejich uspokojení

Věřitelé podávají přihlášky pohledávek u insolvenčního soudu od zahájení insolvenčního řízení až do uplynutí lhůty stanovené rozhodnutím o úpadku. K přihláškám, které jsou podány později, insolvenční soud nepřihlíží a takto uplatněné pohledávky se v insolvenčním řízení neuspokojují.

TODO: Ověřit - Lze přihlásit i nesplatné pohledávky, ty se stávají splatnými.

Lze přihlásit i nesplatné pohledávky, ty se stávají splatné (fíkce splatnosti) v případě vyhlášení řešení úpadku konkurzem.

Příslušenstvím pohledávky pak jsou vždy úroky, úroky z prodlení a náklady spojené s jejím uplatněním. Např. smluvní pokuta tedy příslušenstvím pohledávky není.

Při plnění závazku věřiteli se nejdříve se započítává na jistinu, potom na úroky, potom na úroky z prodlení a až potom na náklady spojené s uplatněním pohledávky.

Veškeré příslušenství je součástí pohledávky, v insolvenčním řízení se však neuspokojuje příslušenství pohledávky, které vznikly až po rozhodnutí o úpadku. Pohledávka se však stále může úročit ve sjednané výši, tento úrok však není možné uspokojit v rámci insolvenčního řízení jak jsem psal výše.

Přezkum pohledávek

Insolvenční správce přezkoumá podané přihlášky pohledávek zejména podle přiložených dokladů a podle účetnictví dlužníka nebo jeho evidence vedené podle zvláštního právního předpisu. Dále vyzve dlužníka, aby se k přihlášeným pohledávkám vyjádřil. Je-li to třeba, provede o pohledávkách nezbytná šetření s tím, že využije součinnosti orgánů, které mu ji jsou povinny poskytnout - může započít **přezkumné jednání** - pohledávky lze popřít co do pravosti, výše, pořadí - soud buď vyhoví, nebo ne.

Insolvenční správce rovněž sestaví seznam pohledávek.

Způsoby řešení úpadku detailně

Konkurs:

Konkurs je způsob řešení úpadku spočívající v tom, že na základě rozhodnutí o prohlášení konkursu jsou zjištěné pohledávky věřitelů zásadně poměrně uspokojeny z výnosu zpeněžení majetkové podstaty s tím, že neuspokojené pohledávky nebo jejich části nezanikají, pokud zákon nestanoví jinak.

Účinky prohlášení konkursu nastávají okamžikem zveřejnění rozhodnutí o prohlášení konkursu v insolvenčním rejstříku.

Prohlášením konkursu se přerušuje likvidace právnické osoby, končí nucená správa, a pokud insolvenční soud nerozhodne jinak, zaniká předběžné opatření, bylo-li nařízeno.

Prohlášením konkursu přechází na insolvenčního správce oprávnění nakládat s majetkovou podstatou, jakož i výkon práv a plnění povinností, které přísluší dlužníku, pokud souvisí s majetkovou podstatou. Insolvenční správce vykonává zejména akcionářská práva spojená s akciemi zahrnutými do majetkové podstaty, rozhoduje o obchodním tajemství a jiné mlčenlivosti, vystupuje

vůči dlužníkovým zaměstnancům jako zaměstnavatel, zajišťuje provoz dlužníkového podniku, vedení účetnictví a plnění daňových povinností.

Dlužníkovi věřitelé mohou po prohlášení konkursu svá práva uplatnit jen způsobem a za podmínek stanovených tímto zákonem; to platí i pro ty věřitele, kteří se nestali účastníky insolvenčního řízení.

Nesplatné pohledávky proti dlužníku se prohlášením konkursu považují za splatné, nestanoví-li zákon jinak.

V závěru zpeněžení majetkové podstaty insolvenční správce předloží insolvenčnímu soudu konečnou zprávu (konečná zpráva insolvenčního správce musí podat celkovou charakteristiku jeho činnosti s vyčíslením jejích finančních výsledků, například seznam pohledávek) a rozvrh (v jakém pořadí se uspokojují pohledávky).

Konkurz může být rovněž ze zákonem stanovených důvodů **zrušen**.

Obecný průběh:

- a) Schůze věřitelů
- b) Zpeněžování podstaty
- c) Konečná zpráva
- d) Rozvrh
- e) Zrušení konkursu
- f) Zánik účinků prohlášení konkursu

Nepatrný konkurz:

O nepatrný konkurz se jedná v případě, kdy:

- dlužníkem je fyzická osoba, která není podnikatelem, nebo,
- nebyl zjištěn celkový obrát dlužníka podle zvláštního právního předpisu⁴⁶⁾ za poslední účetní období předcházející prohlášení konkursu přesahující 2 000 000 Kč a dlužník nemá více než 50 věřitelů.

Jsou tedy mírné odchylky, například se nemusí stanovovat věteelský výbor, ale může se stanovit zástupce věřitelů.

Další odchylky jsou stanoveny v zákoně, není-li to v rozporu s rozhodnutím schůze věřitelů, insolvenční soud může pro nepatrný konkurz stanovit i další odchylky od zákona.

Reorganizace:

Smyslem reorganizace je zachování fungování dlužníkového podniku za cenu použití sanačních opatření schválených a kontrolovaných soudem. Dlužníkem může být pouze podnikatel, který není v likvidaci. Další podmínkou je, že zaměstnavatel vykázal čistý obrát za období předcházející insolvenčnímu návrhu ve výši min 50.000.000 Kč, nebo má min. 50 zaměstnanců.

Reorganizací se rozumí zpravidla postupné uspokojování pohledávek věřitelů při zachování provozu dlužníkového podniku, zajištěné opatřeními k ozdravení hospodaření tohoto podniku podle insolvenčním soudem schváleného reorganizačního plánu s průběžnou kontrolou jeho plnění ze strany věřitelů.

Reorganizací lze řešit úpadek nebo hrozící úpadek dlužníka, který je podnikatelem; reorganizace se týká jeho podniku.

Reorganizace není přípustná, je-li dlužníkem právnická osoba v likvidaci, obchodník s cennými papíry nebo osoba oprávněná k obchodování na komoditní burze podle zvláštního právního předpisu.

Reorganizace je přípustná, jestliže celkový roční úhrn čistého obrátu dlužníka podle zvláštního právního předpisu⁴⁶⁾ za poslední účetní období předcházející insolvenčnímu návrhu dosáhl alespoň částku 50000000 Kč, nebo zaměstnává-li dlužník nejméně 50 zaměstnanců v pracovním poměru; ustanovení odstavce 3 tím není dotčeno.

Jestliže dlužník společně s insolvenčním návrhem nebo nejpozději do rozhodnutí o úpadku předložil insolvenčnímu soudu reorganizační plán přijatý alespoň polovinou všech zajištěných věřitelů počítanou podle výše jejich pohledávek a alespoň polovinou všech nezajištěných věřitelů počítanou podle výše pohledávek, omezení podle odstavce 4 se nepoužije.

Osobou oprávněnou podat návrh na povolení reorganizace je dlužník nebo přihlášený věřitel.

Osoba, která podala návrh na povolení reorganizace, jej může vzít zpět do doby, než insolvenční soud reorganizaci povolí nebo o podaném návrhu jinak rozhodne.

Návrh na povolení reorganizace podaný věřitelem musí schválit schůze věřitelů; učiní tak po zprávě insolvenčního správce o hospodářské situaci dlužníka.

Insolvenční soud zamítne návrh na povolení reorganizace,

1. lze-li se zřetelem ke všem okolnostem důvodně předpokládat, že jím je sledován nepoctivý záměr, nebo
2. který znovu podala osoba, o jejímž návrhu na povolení reorganizace bylo již dříve rozhodnuto, anebo
3. který podal věřitel, jestliže jej neschválí schůze věřitelů.

Insolvenční správce vykonává dohled nad činností dlužníka s dispozičními oprávněními, pokračuje ve zjišťování majetkové podstaty a jejím soupisu, vede incidenční spory, sestavuje a doplňuje seznam věřitelů a podává zprávy věřitelskému výboru. Kromě toho plní i další úkoly a provádí další činnosti, které mu uložil insolvenční soud.

Nestanoví-li tento zákon jinak, rozhodnutím o povolení reorganizace se pozastavuje výkon funkce valné hromady nebo členské schůze dlužníka a místo valné hromady nebo členské schůze dlužníka rozhoduje v její působnosti insolvenční správce.

Společně s návrhem na reorganizaci musí být předložen reorganizační plán a reorganizační zpráva (přednostní právo pro sestavení reorganizačního plánu má dlužník, ale může ho navrhnout i věřitel).

Reorganizační plán vymezuje právní postavení dotčených osob v důsledku povolené reorganizace, a to na základě opatření sledujících ozdravení provozu dlužníkovy podniku a uspořádání vzájemných vztahů mezi dlužníkem a jeho věřiteli.

Reorganizační plán je účinný, jakmile rozhodnutí o jeho schválení nabylo právní moci, nebyla-li reorganizačním plánem jeho účinnost odložena na pozdější dobu nebo nerozhodl-li o jeho pozdější účinnosti insolvenční soud.

Reorganizace může skončit úspěšně, může být zrušena, nebo může být přeměněna v konkurz.

Jak může soud rozhodnout:

Podmínkou zahájení reorganizace je podání návrhu **dlužníkem** nebo **příhlášeným věřitelem**.

Soud rozhodne o návrhu některým z následujících způsobů:

- a) povolení,
- b) zamítnutí – pokračuje se v insolvenčním řízení,
- c) zpětvzetí návrhu – soud vezme na vědomí a nepokračuje se v reorganizaci – pokračuje se v insolvenčním řízení,
- d) odmítnutí – pokračuje se v insolvenčním řízení.

Konkurz: Vyhlášením konkurzu přecházejí na insolvenčního správce veškerá práva nakládat s majetkovou podstatou, vykonává akcionářská práva. Toto platí více méně i při reorganizaci, vše musí schválit insolvenční správce. Insolvenční správce dále vykonává dohled. ~~Insolvenční správce vykonává funkci statutárního orgánu.~~

Úpadek finančních institucí:

Ustanovení tohoto dílu zpracovávají příslušné předpisy Evropských společenství⁵¹⁾ a použijí se na úpadek:

- banky a spořitelního a úvěrového družstva poté, kdy zanikla licence nebo povolení podle zvláštních právních předpisů upravujících jejich činnosti,
- zahraniční banky podnikající na území České republiky na základě jednotné licence podle zvláštního právního předpisu⁵²⁾,
- pobočky zahraniční banky jiné než uvedené v písmenu b),
- obchodníka s cennými papíry,
- zahraničního obchodníka s cennými papíry poskytujícího investiční služby na území České republiky na základě povolení podle zákona upravujícího podnikání na kapitálovém trhu⁶²⁾,
- pobočky zahraničního obchodníka s cennými papíry jiného než uvedeného v písmenu e),
- povinných osob podle § 3 písm. b) a c) zákona o ozdravných postupech a řešení krize na finančním trhu,
- pojišťovny a zajišťovny.

v rámci tohoto předmětu to není tak důležité, ponechávám zde tedy pouze toto základní info.

Oddlužení:

Oddlužení patří mezi sanační způsoby řešení úpadku.

Dlužník může podle § 389 odst. 1 IZ insolvenčnímu soudu navrhnout, aby jeho úpadek nebo jeho hrozící úpadek řešil oddlužením, jde-li o

1. právnickou osobu, která podle zákona není považována za podnikatele a současně nemá dluhy z podnikání, nebo
2. fyzickou osobu.

Dluh z podnikání nebrání řešení dlužníkovy úpadku nebo hrozícího úpadku oddlužením, jestliže

1. s tím souhlasí věřitel, o jehož pohledávku jde; platí, že věřitel souhlasí, pokud nejpozději spolu s přihláškou své pohledávky výslovně nesdělí, že s řešením úpadku oddlužením nesouhlasí, a toto své stanovisko odůvodní, nebo
2. jde o pohledávku věřitele, která zůstala neuspokojena po skončení insolvenčního řízení, ve kterém insolvenční soud zrušil konkurs na majetek dlužníka podle § 308 odst. 1 písm. c) nebo d), anebo
3. jde o pohledávku zajištěného věřitele.

Jiná osoba než dlužník není oprávněna návrh na povolení oddlužení podat.

Návrh na oddlužení může podat pouze:

- advokát, notář, soudní exekutor, insolvenční správce
- akreditovanou osobou - akreditována ministerstvem,
- dlužník pokud má magisterský titul v oblasti ekonomie nebo práva.

Insolvenční soud může zamítnout návrh na oddlužení ze zákonem vymezených důvodů, například:

- že jím je sledován nepoctivý záměr, nebo
- v posledních 5 letech před podáním insolvenčního návrhu byl návrh dlužníka na povolení oddlužení pravomocně zamítnut z důvodu, že je jím sledován nepoctivý záměr etc.

Jestliže insolvenční soud návrh na povolení oddlužení odmítne, vezme na vědomí jeho zpětvzetí nebo jej zamítne, může současně rozhodnout o způsobu řešení dlužníkovy úpadku konkursem v případě zákonem vymezených situací. Insolvenční soud samozřejmě může rovněž rozhodnout o schválení oddlužení.

Oddlužení lze provést zpeněžením majetkové podstaty nebo plněním splátkového kalendáře se zpeněžením majetkové podstaty.

1. Při oddlužení zpeněžením majetkové podstaty se postupuje obdobně podle ustanovení o zpeněžení majetkové podstaty v konkursu a zpeněžení majetkové podstaty při oddlužení má tytéž účinky jako zpeněžení majetkové podstaty v konkursu. Není-li dále stanoveno jinak, při tomto způsobu oddlužení do majetkové podstaty nenáleží majetek, který dlužník nabyl v průběhu insolvenčního řízení poté, co nastaly účinky schválení oddlužení. Zajištění věřitelé se uspokojují jen z výtěžku zpeněžení zajištění.
2. Při oddlužení plněním splátkového kalendáře se zpeněžením majetkové podstaty je dlužník povinen vydat insolvenčnímu správci majetek náležející do majetkové podstaty ke zpeněžení postupem obdobným podle ustanovení o zpeněžení majetkové podstaty v konkursu a dále do doby podání zprávy o splnění oddlužení měsíčně splácet nezajištěným věřitelům ze svých příjmů částku ve stejném rozsahu, v jakém z nich mohou být při výkonu rozhodnutí nebo při exekuci uspokojeny přednostní pohledávky.

Insolvenční správce předává zprávu pro oddlužení.

Dlužník má po dobu probíhajícího oddlužení mnoho zákonem stanovených povinností, například:

- vykonávat přiměřenou výdělečnou činnost a v případě, že je nezaměstnaný, o získání příjmu usilovat; nesmí rovněž odmítat splnitelnou možnost si příjem obstarat etc.

Pokud by tyto podmínky neplnil, může soud přistoupit až ke zrušení schváleného oddlužení a přeměnit ho v konkurs (v konkursu nezanikají neuspokojené pohledávky).

Oddlužení plněním splátkového kalendáře se zpeněžením majetkové podstaty je splněno, jestliže

1. dlužník splatil nezajištěným věřitelům jejich pohledávky v plné výši,
2. dlužník v době 3 let od schválení oddlužení splatil nezajištěným věřitelům alespoň 60 % jejich pohledávek,
3. po dobu 5 let od schválení oddlužení nebylo dlužníku oddlužení zrušeno a dlužník neporušil svou povinnost vynaložit veškeré úsilí, které po něm bylo možno spravedlivě požadovat, k plnému uspokojení pohledávek svých věřitelů; má se za to, že tuto povinnost neporušil, jestliže v této době splatil nezajištěným věřitelům alespoň 30 % jejich pohledávek.

Jak může soud rozhodnout:

Insolvenční soud rozhodne tak, že návrh:

- a) odmítne - odmítnutí insolvenčního návrhu pro vady nebo pro zjevnou bezdůvodnost,
- b) zamítne - Insolvenční soud insolvenční návrh zamítne, nejsou-li splněny zákonem stanovené předpoklady pro vydání rozhodnutí o úpadku,
- c) vezme na vědomí zpětvzetí návrhu dlužníkem,
- d) povolí.

Soud může rovněž **zamítnout insolvenční návrh**.

Jestliže insolvenční soud návrh na povolení oddlužení odmítne, vezme na vědomí jeho zpětvzetí nebo jej zamítne, může podle § 396 odst. 1 IZ současně rozhodnout o způsobu řešení dlužníkovy úpadku konkursem.

Insolvenční rejstřík:

1. Insolvenční rejstřík je informačním systémem veřejné správy, jehož správcem je Ministerstvo spravedlnosti (dále jen "ministerstvo").
2. Insolvenční rejstřík obsahuje seznam insolvenčních správců, seznam dlužníků a insolvenční spisy. Pro každého dlužníka se vede jeden insolvenční spis.
3. Insolvenční rejstřík je veřejně přístupný, s výjimkou údajů, o kterých tak stanoví tento zákon. Každý má právo do něj nahlížet a pořizovat si z něj kopie a výpisy. Soudce insolvenčního soudu má přístup ke všem údajům vedeným v insolvenčním rejstříku.
4. Na žádost vydá ministerstvo nebo insolvenční soud úředně ověřený výstup z informačního systému veřejné správy obsahující údaje z insolvenčního rejstříku nebo informaci o tom, že požadovaný údaj není veden v insolvenčním rejstříku.

Slovníček insolvenčních pojmů (extenze základních pojmů)

Tento slovníček obsahuje nejdůležitější pojmy, které se nevěšly do bodů sepsaných výše:

- **insolvenční správce:** Insolvenční správce představuje administrátora celého insolvenčního řízení. Insolvenční správce sepisuje majetek dlužníka, za určitých okolností na něho přechází právo s tímto majetkem disponovat, přezkoumává přihlášené pohledávky a případně je popírá, uspokojuje věřitele a vykonává další činnosti, které mu ukládá insolvenční zákon.
- **konečná zpráva:** Konečná zpráva je termín, který insolvenční zákon používá v souvislosti s řešením úpadku konkurzem. Konečnou zprávu předkládá insolvenční správce na elektronickém formuláři soudu v závěru zpeněžení majetku dlužníka a musí obsahovat celkovou charakteristiku jeho činnosti a finanční výsledky (zjm. přehled výdajů vynaložených na správu majetku dlužníka, přehled zpeněžení majetkové podstaty a údaje o výtěžku).
- **Lhůta pro podání přihlášky:** Je důležité vědět, že věřitel si musí do insolvenčního řízení přihlásit svou pohledávku v určené lhůtě, která pro řízení, ve kterých byl úpadek dlužníka zjištěn po 1. 6. 2019, činí 2 měsíce bez ohledu na způsob řešení úpadku. Lhůta začíná běžet zveřejněním rozhodnutí o úpadku v insolvenčním rejstříku a následkem jejího zmeškání je neuspokojování pohledávky v rámci insolvenčního řízení a současně nemožnost ji po dobu insolvenčního řízení uplatnit vůči dlužníkovi jiným způsobem. Soud nemůže zmeškání lhůty prominout. Lhůta k uplatnění pohledávky je procesní lhůtou, což znamená, že je třeba nejpozději poslední den lhůty přihlášku odevzdat na poště k doručení soudu.
- **Návrh na povolení oddlužení:** Návrh na povolení oddlužení je návrhem na konkrétní způsob řešení úpadku a může být podán pouze dlužníkem. Podrobnosti o tom, jak se liší od insolvenčního návrhu, kdo ho smí za dlužníka sepsat a podat a za jakou odměnu a co musí obsahovat, naleznete v sekci Sepisovatelé návrhů.
- **Nezajištěný věřitel:** Jako nezajištěný věřitel se označuje osoba, jejíž pohledávka vůči insolvenčnímu dlužníkovi není zajištěna (tedy není podpořena např. zástavním právem), jedná se tedy o nezajištěnou pohledávku.
- **Pohledávka nezajištěná:** V zákoně je vysvětlen pouze termín „zajištěná pohledávka„. Nezajištěná pohledávka představuje její protipól, tedy pohledávku, která není zajištěna majetkem, který náleží do majetkové podstaty dlužníka. V praxi je většina pohledávek nezajištěná.
- **Pohledávka podmíněná:** Pojem „podmíněná pohledávka“ označuje takovou pohledávku, jejíž vznik, změna nebo zánik je vázána na určitou podmínku. Takovou podmínkou může být např. situace, kdy má dlužník ručitele – svou pohledávku, jejíž existence závisí na tom, zda bude věřiteli plnit místo dlužníka nebo ne, si ručitel může přihlásit do insolvenčního řízení jako pohledávku podmíněnou, po přihlášení se považují za nepodmíněné.
- **Pohledávka podřízená:** Zákon definuje podřízenou pohledávku jako pohledávku, která má být uspokojena až po uspokojení jiné pohledávky (resp. všech pohledávek dlužníka). V žebříčku pohledávek je tato skupina na posledním místě, je tak velmi pravděpodobné, že v insolvenčním řízení nebudou zaplaceny. Př. pohledávky společníků, které vyplývají z jejich účasti ve společnosti, nebo nadměrné příslušenství.
- **Pohledávka vykonatelná:** Vykonatelná pohledávka je taková pohledávka, jejíž splnění si může věřitel vynutit prostřednictvím soudního výkonu rozhodnutí nebo exekuce.
- **Pohledávka vyloučená z uspokojení v insolvenčním řízení:** V insolvenčním řízení nalezneme skupinu pohledávek, které dlužník vůbec nemá povinnost platit – pohledávky vyloučené z uspokojení v insolvenčním řízení. Neznamená to však, že by byla nějak zpochybněna jejich existence, nejedná se o pohledávky popřené

Mezi vyloučené pohledávky patří:

- úroky, které se staly splatné až po rozhodnutí o úpadku

- náklady, které účastníkům vznikly účastí v insolvenčním řízení – př. odměna advokáta.
- **Pohledávka zajištěná:** Jedná se o pohledávky, které jsou zajištěny majetkem náležejícím do majetkové podstaty dlužníka. Zajištění zjednodušeně představuje posílení postavení věřitele (tzv. zajištěného věřitele), který může v případě, že dlužník nezplatí, získat peníze jinou cestou, a to prodejem předmětu zajištění. V insolvenčním řízení se za zajištění považuje zástavní právo (např. hypotéka), zadržovací právo (právo legálně nevydat cizí věc, dokud není splněn dluh) či zajišťovací převod práva (dlužník na věřitele dočasně převede nějaké své majetkové právo a teprve pokud nesplní, stává se věřitel vlastníkem).
- **Zajištěný věřitel:** Podle zákona je zajištěným věřitelem takový věřitel, jehož pohledávka je zajištěna majetkem náležejícím do majetkové podstaty dlužníka. Podrobnější informace naleznete pod heslem Pohledávka zajištěná a Nezajištěný věřitel.
- **Zpráva o přezkumu:** Zpráva o přezkumu je dokument, který obsahuje seznam přihlášených pohledávek se stanoviskem insolvenčního správce i dlužníka, zápis o osobním jednání správce s dlužníkem (podepsaný dlužníkem) a také doklady o písemném vyrozumění věřitele, jehož nevykonatelná pohledávka byla popřena. Předkládá ji insolvenční správce insolvenčnímu soudu v případě, že je způsobem řešení úpadku oddlužení (při konkursu nebo reorganizaci se koná přezkumné jednání před soudem). Soud se následně rozhodne, zda ji schválí, nebo vrátí správci k doplnění, nebo zcela zamítne.
- **Zpráva pro oddlužení:** Zpráva pro oddlužení je dokument, ve kterém insolvenční správce zhodnotí předpokládané plnění věřitelům podle možných způsobů oddlužení (tedy přibližně vypočítá, kolik by věřitelé mohli dostat zaplaceného při oddlužení splátkovým kalendářem, zpeněžením majetku nebo kombinací obou způsobů) majetkové podstatě. Pokud je v majetkové podstatě nemovitost, musí přiložit znalecký posudek, kterým byla oceněna její hodnota. Kromě toho správce popíše osobní a majetkové poměry dlužníka (rodinný stav, počet dětí, příjmy dlužníka, dary, soupis majetkové podstaty...). Ve zprávě pro oddlužení správce též uvede doporučený způsob oddlužení – pokud doporučí splátkový kalendář, musí rovnou připravit tzv. distribuční schéma (tabulku, ve které bude napsáno, kolik bude zaplaceného kterému věřiteli na kterou pohledávku).

Otázka 3

Zjištění úpadku a jeho vliv na dosavadní členy orgánů korporace (odměny, vydání odměn, ručení, vyloučení z výkonu funkce, trestní odpovědnost).

Otázky (Kontrolní otázky):

Student bude umět uvést způsoby zjištění úpadku. Student bude znát důvody vyloučení člena statutárního orgánu z výkonu funkce. Student bude umět vymezit skutkové podstaty úpadkových trestných činů.

1. Jak lze zjistit, že je obchodní korporace v úpadku? - Insolvenčním testem, compliance - **Zodpovězeno**
2. Jaké musejí být splněny podmínky pro to, aby insolvenční soud rozhodl o povinnosti člena statutárního orgánu vydat majetkový prospěch získaný od obchodní korporace? - **Zodpovězeno**
3. Jaké znáte úpadkové trestné činy? - **Zodpovězeno**
4. Jaké musejí být splněny podmínky pro rozhodnutí soudu o vyloučení člena statutárního orgánu? - **Zodpovězeno**
5. Jaký vliv má zjištění úpadku na dosavadní členy orgánů korporace? - Především jde o povinnost doplnění pasiv a podání návrhu - **Zodpovězeno**

Ze zákona vyplývá, že:

- § 6/1 OZ - Každý má povinnost jednat v právním styku poctivě.
- § 159/1 OZ - Kdo přijme funkci člena voleného orgánu, zavazuje se, že ji bude vykonávat s nezbytnou loajalitou i s potřebnými znalostmi a pečlivostí. Má se za to, že jedná nedbale, kdo není této **péče řádného hospodáře** schopen, ač to musel zjistit při přijetí funkce nebo při jejím výkonu, a nevyvodí z toho pro sebe důsledky.
- § 51/1 ZOK - Pečlivě a s potřebnými znalostmi jedná ten, kdo mohl při podnikatelském rozhodování v dobré víře rozumně předpokládat, že jedná informovaně a v obhajitelném zájmu obchodní korporace; to neplatí, pokud takovéto rozhodování nebylo učiněno s nezbytnou loajalitou.

Kdy musí podat člen orgánu korporace návrh na zahájení insolvenčního řízení:

- 1) zák. č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon)
- § 98
  - (1) Dlužník, který je právnickou osobou nebo fyzickou osobou - podnikatelem, je povinen podat insolvenční návrh bez zbytečného odkladu poté, co se dozvěděl nebo při náležité pečlivosti měl dozvědět o svém úpadku. Tuto povinnost

má i tehdy, byl-li pravomocně zastaven výkon rozhodnutí prodejem jeho podniku nebo exekuce podle zvláštního právního předpisu proto, že cena majetku náležejícího k podniku nepřevyšuje výši závazků náležejících k podniku; to neplatí, má-li dlužník ještě jiný podnik.

- (2) Povinnost podle odstavce 1 mají i zákonní zástupci dlužníka a jeho statutární orgán a likvidátor dlužníka, který je právníkou osobou v likvidaci. Je-li těchto osob více a jsou-li oprávněny jednat jménem dlužníka samostatně, má tuto povinnost každá z nich. Insolvenční návrh podávají jménem dlužníka.
- (3) Povinnost podat insolvenční návrh podle odstavců 1 a 2 není splněna, bylo-li řízení o insolvenčním návrhu vinou navrhovatele zastaveno nebo byl-li jeho insolvenční návrh odmítnut.

Odpovědnost za škodu (ručení)

- § 99
- (1) Osoba, která v rozporu s ustanovením § 98 nepodala insolvenční návrh, odpovídá věřiteli za škodu nebo jinou újmu, kterou způsobí porušením této povinnosti.
- (2) Škoda nebo jiná újma podle odstavce 1 spočívá v rozdílu mezi v insolvenčním řízení zjištěnou výší pohledávky přihlášené věřitelem k uspokojení a částkou, kterou věřitel v insolvenčním řízení na uspokojení této pohledávky obdržel.
- (3) Osoba uvedená v odstavci 1 se odpovědnosti za škodu nebo jinou újmu podle odstavce 2 zproští, jen prokáže-li, že porušení povinnosti podat insolvenční návrh nemělo vliv na rozsah částky určené k uspokojení pohledávky přihlášené věřitelem v insolvenčním řízení, nebo že tuto povinnost nesplnila vzhledem ke skutečnostem, které nastaly nezávisle na její vůli a které nemohla odvrátit ani při vynaložení veškerého úsilí, které lze po ní spravedlivě požadovat.
- § 53/1 ZOK (Odměna, vydání odměny)
- Osoba, která porušila povinnost péče řádného hospodáře, vydá obchodní korporaci prospěch, který v souvislosti s takovým svým jednáním získala. Není-li vydání prospěchu možné, nahradí ho povinná osoba obchodní korporaci v penězích.
- Pokud je korporace v úpadku, tak například rozdělení zisku (nové odměny) musí projít schválením insolvenčního správce a věřitelů.

Vyloučení člena statutárního orgánu

- 2) zák. č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích)
- Vyloučení člena statutárního orgánu z výkonu funkce
- § 63
  - (1) Soud může i bez návrhu rozhodnout, že člen statutárního orgánu obchodní korporace, který v posledních 3 letech před zahájením řízení opakovaně nebo závažně porušil své povinnosti při výkonu funkce, nesmí až po dobu 3 let od právní moci rozhodnutí o vyloučení vykonávat funkci člena statutárního orgánu jakékoli obchodní korporace (dále jen „vyloučení člena statutárního orgánu“).
  - (2) Soud rozhodne i bez návrhu o vyloučení člena statutárního orgánu, jestliže byla tomuto členovi statutárního orgánu uložena povinnost podle § 66 odst. 1.
  - (3) Návrh na vydání rozhodnutí o vyloučení člena statutárního orgánu může podat každý, kdo na něm má důležitý zájem.
- § 66 odst. 1
- Zvláštní povinnosti při úpadku obchodní korporace
  - (1) Přispěl-li člen statutárního orgánu porušením svých povinností k úpadku obchodní korporace a bylo-li v insolvenčním řízení již rozhodnuto o způsobu řešení úpadku obchodní korporace, insolvenční soud na návrh insolvenčního správce
    - a) rozhodne o povinnosti tohoto člena vydat do majetkové podstaty prospěch získaný ze smlouvy o výkonu funkce, jakož i případný jiný prospěch, který od obchodní korporace obdržel, a to až za období 2 let zpět před zahájením insolvenčního řízení, jedná-li se o insolvenční řízení zahájené na návrh jiné osoby než dlužníka; není-li vydání prospěchu možné, nahradí jej člen statutárního orgánu v penězích, a

- b) byl-li na majetek obchodní korporace prohlášen konkurs, může také rozhodnout, že tento člen je povinen poskytnout do majetkové podstaty plnění až do výše rozdílu mezi souhrnem dluhů a hodnotou majetku obchodní korporace; při určení výše plnění insolvenční soud přihlédne zejména k tomu, jakou měrou přispělo porušení povinnosti k nedostatečné výši majetkové podstaty - doplnění pasiv.
- § 66 odst. 2, 3 ZOK
  - (2) Insolvenční správce podá návrh podle odstavce 1 také tehdy, rozhodne-li o tom věřitelský výbor. Nejsou-li v majetkové podstatě peněžní prostředky potřebné ke krytí nákladů na podání návrhu a vedení řízení, může insolvenční správce podmínit podání návrhu nebo další pokračování v řízení tím, aby mu věřitelé poskytli na úhradu těchto nákladů přiměřenou zálohu. Skončí-li řízení úspěchem insolvenčního správce, mohou věřitelé, kteří zálohu poskytli, požadovat její náhradu jako pohledávku za majetkovou podstatou.
  - (3) Řízení podle odstavce 1 je incidenčním sporem podle insolvenčního zákona. Insolvenční soud oznámí bez zbytečného odkladu své rozhodnutí soudu, který je oprávněn rozhodnout o vyloučení člena statutárního orgánu obchodní korporace.
- § 64
  - (1) Právní mocí rozhodnutí o vyloučení člena statutárního orgánu přestává být osoba, které se rozhodnutí týká, členem statutárního orgánu ve všech obchodních korporacích; zánik funkce oznámí soud, který o tom rozhodl, bez zbytečného odkladu soudu, který podle jiného právního předpisu vede obchodní rejstřík (dále jen „rejstříkový soud“).
  - (2) Soud může rozhodnout, že osoba, u níž jsou dány důvody pro vyloučení člena statutárního orgánu, může za podmínek stanovených v tomto rozhodnutí zůstat členem statutárního orgánu jiné obchodní korporace, pokud okolnosti případu dokládají, že dosavadní výkon její funkce v této obchodní korporaci neodůvodňuje vyloučení z výkonu funkce, a pokud by vyloučení mohlo vést k poškození oprávněných zájmů této obchodní korporace nebo jejích věřitelů. Rozhodnutí může být vydáno jen na návrh osoby, o jejímž vyloučení soud rozhoduje, nebo dotčené obchodní korporace.
- § 65
  - Osoba, která poruší zákaz uložený jí rozhodnutím o vyloučení člena statutárního orgánu, ručí za splnění všech povinností obchodní korporace, které vznikly v době, kdy přes zákaz fakticky vykonávala činnost člena jejího statutárního orgánu. Soud i bez návrhu rozhodne, že se této osobě opětovně zakazuje vykonávat funkci člena statutárního orgánu, a to až na dobu 10 let; ustanovení § 63 odst. 3 se použije obdobně.

Zvláštní povinnosti při úpadku obchodní korporace

- Viz předchozí bod § 66/1 ZOK.

Trestní odpovědnost

- Je řešena v rámci Trestního zákoníku 40/2009 Sb..

Trestní delikty:

- poškození věřitele - tím, že bude machinovan se svým majetkem - například zatajení, zničení, zcizení atd. a způsobí škodu nikoli malou - odnětí svobody až na 2 léta, nebo zákaz činnosti,
- zvýhodnění věřitele - zvýhodní jednoho věřitele a tím poškodí jiného - odnětí svobody na 1 léto, nebo zákaz činnosti,
- způsobení úpadku - kdo činí tak, že si tím přivodí úpadek - odnětí svobody na 1 léto, nebo zákaz činnosti,
- porušení povinnosti v insolvenčním řízení - maření, nebo hrubé ztěžování výkonu funkce insolvenčního správce - odnětí svobody na 6 měsíců až 3 léta, nebo zákaz činnosti,
- pletichy v insolvenčním řízení - věřitel, úplatkářství v souvislosti s hlasováním věřitelů - odnětí svobody až na 1 rok, nebo zákaz činnosti,
- porušení povinnosti učinit pravdivé prohlášení o majetku - lhaní, vyhýbání, odmítnutí splnění povinnosti - odnětí svobody na šest měsíců až 3 léta, peněžitým trestem, nebo zákazem činnosti.

Compliance

Compliance je všeobecný název pro soulad s pravidly. Z hlediska podnikání podnikové sféry rozumíme slovem compliance zejména jednání společnosti, zaměstnanců a vedení v souladu s právními předpisy a vnitropodnikovými směrnicemi. Velký důraz je kladen na dodržování firemních etických kodexů. Pro tuto odnož compliance vznikl výraz korporátní compliance, jelikož pojednává o obchodních korporacích.

Compliance není čistě právní tematikou, svůj původ má v oblasti korporátního řízení (Corporate Governance). Pro systém vnitropodnikových směrnic a organizačních opatření se ve světě uchytil název Compliance Management System (zkratka CMS). Pro moderní obchodní korporace by měla být compliance přirozenou součástí interní strategie a firemní kultury.

1. definice,
2. cíle,
3. compliance programy.

Je současně očekávatelné, že je-li korporace hospodářsky rozsáhlejší strukturou, měla by mít nastaven funkční model compliance, který bude včas indikovat hospodářskou nedostatečnost, zejména tehdy, není-li při běžné správě možné, aby statutární orgán tuto informaci zachytil nebo vyhodnotil sám. I tento (obchodními korporacemi často opomíjený aspekt) lze podřadit pod povinnost péče řádného hospodáře.

Součástí péče řádného hospodáře je nejen mít schopnost možný budoucí úpadek zachytit a vyhodnotit (např. pomocí výše zmiňovaného compliance modelu), ale také mu předcházet, resp. ho odvracet, a to již ve fázi, kdy ještě ani nehrozí, ale korporace vykazuje nedostatečnou kondici (spojeno s aplikací ust. § 40 odst. 1 ZOK, které zakazuje výplatu zisku, pokud by si tím korporace přivodila úpadek). V případě, že nelze úpadku zabránit, musí nastoupit buď včasná likvidace, nebo podání insolvenčního návrhu. Odvrácení hrozícího úpadku je totiž v zásadě spojeno s uspokojením pohledávek věřitelů.

Otázka 4

Osoba s dispozičním oprávněním, součinnost orgánů dlužníka a insolvenčního správce, samostatná působnost dlužníka, vazba na věřitelské orgány a jejich rozhodování.

Otázky (Kontrolní otázky):

Student bude umět vymezit osobu, resp. okruh osob s dispozičním oprávněním. Student se seznámí s rozsahem součinnosti orgánů dlužníka a insolvenčního správce. Student bude znát mechanismus rozhodování věřitelských orgánů.

1. Jaké znáte věřitelské orgány? - Schůze, Výbor, Zástupce - **Zodpovězeno**
2. Kdo svolává schůzi věřitelů? - Insolvenční soud - **Zodpovězeno.**
3. Je možné hlasovat na schůzi věřitelů písemně? - Ano - **Zodpovězeno.**
4. V jakých případech může hlasovat na schůzi věřitelů věřitel, který s dlužníkem tvoří koncern? - obecně žádný věřitel nesmí hlasovat o žádných věcech, které se ho týkají, pokud zákon nestanoví jinak (§ 53 IZ.) - **Zodpovězeno.**
5. Jakým způsobem se zveřejňuje oznámení o svolání schůze věřitelů? - Vyhláškou - **Zodpovězeno.**

Osoba s dispozičním oprávněním

Osob s dispozičním oprávněním může být více, v jednotlivých fázích insolvenčního řízení. Důležitá jsou rovněž předběžná opatření, která mohou dispoziční oprávnění dodatečně omezit.

- Věřitelský výbor zejména uděluje insolvenčnímu správci nebo dlužníku s dispozičními oprávněními souhlas k uzavírání smluv o úvěrovém financování.

Osobou s dispozičními oprávněními je osoba, které v průběhu insolvenčního řízení přísluší právo nakládat s majetkovou podstatou ohledně všech oprávnění, ze kterých se skládá.

§ 229

- (1) Zákon stanoví v závislosti na průběhu řízení, způsobech řešení úpadku a vlastnictví majetku náležejícího do majetkové podstaty, kdo je ve vztahu k majetkové podstatě osobou s dispozičními oprávněními, případně komu přísluší právo nakládat s majetkovou podstatou ohledně části těchto oprávnění nebo pouze ohledně některých z nich.
- (2) Je-li majetek náležející do majetkové podstaty ve vlastnictví jiné osoby než dlužníka, lze právo této osoby s takovým majetkem nakládat omezit jen zákonem nebo rozhodnutím insolvenčního soudu.

- (3) Nestanoví-li tento zákon jinak, je ve vztahu k majetkové podstatě osobou s dispozičními oprávněními
  - a) dlužník v době do rozhodnutí o úpadku,
  - b) dlužník v době od rozhodnutí o úpadku do rozhodnutí o způsobu řešení úpadku,
  - c) insolvenční správce v době od prohlášení konkursu,
  - d) dlužník v době od povolení reorganizace a
  - e) dlužník v době od povolení oddlužení.
- (4) Ustanovením odstavce 3 nejsou dotčena omezení uložená dlužníku s dispozičními oprávněními insolvenčním zákonem nebo rozhodnutím insolvenčního soudu v průběhu insolvenčního řízení (Předběžná opatření). Má-li dispoziční oprávnění jiná osoba než dlužník, nejsou tím dotčeny povinnosti uložené dlužníku tímto zákonem.
- (5) Od rozhodnutí o úpadku a je-li dlužník insolvenčním navrhovatelem, od okamžiku, kdy se jím stal, platí o povinnostech dlužníka s dispozičními oprávněními ustanovení § 36 a 37 přiměřeně.

§ 111

- (1) Nerozhodne-li insolvenční soud jinak, je dlužník povinen zdržet se od okamžiku, kdy nastaly účinky spojené se zahájením insolvenčního řízení, nakládání s majetkovou podstatou a s majetkem, který do ní může náležet, pokud by mělo jít o podstatné změny ve skladbě, využití nebo určení tohoto majetku anebo o jeho nikoli zanedbatelné zmenšení. Peněžitě závazky vzniklé před zahájením insolvenčního řízení je dlužník oprávněn plnit jen v rozsahu a za podmínek stanovených tímto zákonem.

Nakládání s majetkovou podstatou po dobu trvání moratoria:

- § 122 IZ
- Nakládání s majetkovou podstatou po dobu trvání moratoria
  - 1) Závazky bezprostředně související se zachováním provozu podniku vzniklé v posledních 30 dnech před vyhlášením moratoria nebo po něm je dlužník po dobu trvání moratoria oprávněn hradit přednostně před dříve splatnými závazky.

Reorganizace:

§ 353/1 IZ

Od účinnosti reorganizačního plánu je oprávněn nakládat s majetkovou podstatou dlužník. ...

§ 112

- (1) Insolvenční soud ustanoví předběžným opatřením předběžného správce i bez návrhu, jestliže nařídil předběžné opatření, kterým omezil dlužníka v nakládání s majetkovou podstatou v širším rozsahu, než je uvedeno v § 111.

Věřitelské orgány (Viz otázka 2):

- Věřitelský výbor
- Věřitelský výbor je jedním z věřitelských orgánů, a to „výkonný“ orgán (nejvyšším orgánem je schůze věřitelů).
- Věřitelský výbor je volen schůzí věřitelů
- Schůze věřitelů
- Zástupce věřitelů

Součinnost

§ 36/2 IZ

Insolvenční správce poskytuje věřitelským orgánům součinnost nezbytnou k řádnému výkonu jejich funkce; zejména se na žádost věřitelského orgánu účastní jeho jednání. Neurčí-li insolvenční soud jinak, předkládá insolvenční správce věřitelskému orgánu a insolvenčnímu soudu nejméně jednou za 3 měsíce písemnou zprávu o stavu insolvenčního řízení; písemnou zprávu o splnění oddlužení předloží bez zbytečného odkladu po splnění oddlužení.

§ 58 IZ

- (1) Věřitelský výbor chrání společný zájem věřitelů a v součinnosti s insolvenčním správcem přispívá k naplnění účelu insolvenčního řízení.

Insolvenční správce

§ 21/1 IZ

Insolvenční správce se ustanovuje ze seznamu insolvenčních správců, který vede Ministerstvo spravedlnosti. . .

§ 27/1 IZ

Insolvenční soud ustanoví insolvenčního správce nejpozději v rozhodnutí o úpadku. Za podmínek stanovených IZ může insolvenční soud ustanovit před rozhodnutím o úpadku **předběžného insolvenčního správce** . . .

§ 33 IZ

Je-li to účelné, může insolvenční soud ustanovit insolvenčnímu správci **zástupce** pro případ, že by ze závažných důvodů nemohl přechodně svou funkci vykonávat. . . .

§ 34/1 IZ

Je-li insolvenční správce vyloučen z některých úkonů pro svůj poměr jen k některému z dlužníkových věřitelů nebo jen k některému ze zástupců dlužníkových věřitelů a není-li se zřetelem k charakteru pohledávky dlužníkova věřitele a jeho postavení v insolvenčním řízení důvod pochybovat, že tento vztah ovlivní celkový způsob výkonu práv a povinností insolvenčního správce, může insolvenční soud ustanovit pro tyto úkony **odděleného insolvenčního správce**.

§ 35/1 IZ

V případech, kdy je nutné v rámci insolvenčního řízení řešit zvláštní problematiku vyžadující odborné specializace, může insolvenční soud ustanovit i **zvláštního insolvenčního správce** a upravit jeho vztah k insolvenčnímu správci. . . .

- Insolvenční správce – právní úprava postavení insolvenčního správce v zákoně č. 312/2006 Sb. o insolvenčních správcích.

Insolvenčním správcem je:

- a) fyzická osoba, která je oprávněna vykonávat činnost insolvenčního správce.
- b) veřejná obchodní společnost nebo zahraniční obchodní společnost nebo zahraniční sdružení, které poskytuje stejné záruky ručení společníků jako veřejná obchodní společnost, a je založená podle práva členského státu Evropské unie, členských států Dohody o evropském hospodářském prostoru a která je oprávněna vykonávat činnost insolvenčního správce.

§ 36 IZ

- (1) Insolvenční správce je povinen při výkonu funkce postupovat svědomitě a s odbornou péčí; je povinen vyvinout veškeré úsilí, které lze po něm spravedlivě požadovat, aby věřitelé byli uspokojeni v co nejvyšší míře. Společnému zájmu věřitelů je povinen dát při výkonu funkce přednost před zájmy vlastními i před zájmy jiných osob.

§ 37 IZ

- (1) Insolvenční správce odpovídá za škodu nebo jinou újmu, kterou dlužníku, věřitelům nebo třetím osobám způsobil tím, že při výkonu své funkce porušil povinnosti, které jsou mu uloženy zákonem nebo rozhodnutím soudu, jakož i tím, že při jejím výkonu nepostupoval s odbornou péčí. Této odpovědnosti se insolvenční správce zprostití, jen když prokáže, že škodě nebo jiné újmě nemohl zabránit ani při vynaložení veškerého úsilí, které po něm bylo možné spravedlivě požadovat se zřetelem k průběhu insolvenčního řízení.

§ 31 IZ

- (1) Z důležitých důvodů, které nemají původ v porušení povinností insolvenčního správce, může insolvenční soud na návrh insolvenčního správce nebo věřitelského orgánu anebo i bez tohoto návrhu odvolat insolvenčního správce z funkce. Učiní tak zpravidla po slyšení insolvenčního správce; o podaném návrhu rozhodne neprodleně.

§ 32

- (1) Insolvenčního správce, který neplní řádně své povinnosti nebo který nepostupuje při výkonu své funkce s odbornou péčí anebo který závažně porušil důležitou povinnost, uloženou mu zákonem nebo soudem, může insolvenční soud na návrh věřitelského orgánu nebo dlužníka anebo i bez tohoto návrhu jeho funkce zprostit. Učiní tak zpravidla po slyšení insolvenčního správce; o podaném návrhu rozhodne neprodleně.

Povolení k výkonu funkce insolvenčního správce (není důležité pro tuto zkoušku):

Na návrh vydá Ministerstvo spravedlnosti povolení fyzické osobě, která splňuje podmínky podle zvláštního zákona (Zákon o insolvenčních správcích).

Je veden v insolvenčním rejstříku.

Pozastavení práva vykonávat insolvenčního správce

Právo vykonávat činnost insolvenčního správce se insolvenčnímu správci pozastavuje z důvodů vymezené ve zvláštním předpisu (Zákon o insolvenčních správcích).

Zánik práva vykonávat činnost insolvenčního správce

Právo vykonávat činnost insolvenčního správce insolvenčnímu správci zaniká z důvodů vymezených ve zvláštním předpisu (Zákon o insolvenčních správcích).

Dohled nad insolvenčními správci

Ministerstvo spravedlnosti vykonává dohled nad insolvenčními správci a hostujícími insolvenčními (insolvenční správce z jiného státu, který má právo vykonávat činnost insolvenčního správce v České republice) správci.

Přestupky právnických a podnikajících fyzických osob

- 1) Přestupky podle ZIS projednává ministerstvo.
- 2) Pokuty vybírá a vymáhá ministerstvo spravedlnosti.

Samostatná působnost dlužníka

Samostatná působnost dlužníka - nakládání s majetkovou podstatou, dispoziční úkony a úkony v řízení, procesní úkony.

Další související ustanovení

- 1) zák. č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon)
- Věřitelské orgány
- § 46
  - Schůze věřitelů, věřitelský výbor a zástupce věřitelů
  - (1) Věřitelskými orgány jsou schůze věřitelů a věřitelský výbor nebo zástupce věřitelů.
  - (2) Schůzi věřitelů přísluší volba a odvolání členů věřitelského výboru a jeho náhradníků nebo zástupce věřitelů; rozhoduje též o tom, zda ponechá ve funkci prozatímní věřitelský výbor. Schůze věřitelů si může vyhradit cokoli, co patří do působnosti věřitelských orgánů. Usnesení, jímž si schůze věřitelů vyhrazuje působnost jiných věřitelských orgánů, je přijato, jestliže pro ně hlasovala většina tvořená nejméně dvěma třetinami hlasů přítomných nebo řádně zastoupených věřitelů, počítaná podle výše jejich pohledávek. Není-li ustanoven věřitelský výbor ani zástupce věřitelů a není-li v tomto zákoně stanoveno jinak, vykonává schůze věřitelů i jejich působnost.
  - (3) Věřitelský výbor vykonává působnost věřitelských orgánů s výjimkou věcí, které patří do působnosti schůze věřitelů nebo které si schůze věřitelů vyhradila.
- § 210
  - (1) Dlužník je povinen poskytnout insolvenčnímu správci nebo předběžnému správci při zjišťování majetkové podstaty všestrannou součinnost, zejména dbát pokynů insolvenčního správce nebo **předběžného správce** - předběžný správce je .

- (2) Je-li dlužníkem právnická osoba, mají povinnosti podle odstavce 1 její statutární orgány a jejich členové nebo likvidátor, jde-li o právnickou osobu v likvidaci. Jestliže postavení statutárního orgánu má více osob oprávněných jednat samostatně, lze splnění těchto povinností požadovat od kterékoli z nich. Uvedené osoby mají tuto povinnost i v případě, že jejich postavení zaniklo v posledních 3 měsících před zahájením insolvenčního řízení.
- (3) Insolvenční soud může vyžadovat splnění povinností podle odstavců 1 a 2 také od osob, které jsou společníky, zaměstnanci nebo členy právnické osoby, a to v rozsahu jejich oprávnění jednat za právnickou osobu.
- (4) Je-li dlužníkem fyzická osoba, mají povinnosti podle odstavců 1 a 2 i její zákonní zástupci; má-li fyzická osoba více zákonných zástupců oprávněných jednat jejím jménem samostatně, může insolvenční soud vyžadovat splnění těchto povinností od každého z nich.

Mechanismus věřitelských orgánů

- schůzi svolává a řídí insolvenční soud
- svolává ji z vlastní iniciativy, na návrh insolvenčního správce, věřitelského výboru, nebo za zákonem stanovených situací sami věřitelé
- svolá ji tak, aby se konala do 30 dnů, co je insolvenční soud požádán o svolání schůze věřitelů
- právo účastnit se mají: insolvenční správce, dlužník, věřitelé, státní zastupitelství a odborové organizace dlužníka
- oznámení o svolání schůze učiní soud formou vyhlášky (obsahuje předmět a místo jednání) - projednává se jen předmět, který byl uveden v pozvánce, jiné předměty jednání je možné jednat jen pokud se na tom usnesou věřitelé (musí však proto být všichni přítomni)
- K platnosti hlasování se vyžaduje, pokud zákon nestanoví jinak, prostá většina hlasů (každá koruna pohledávky má hodnotu jednoho hlasu)
- Věřitelé mohou hlasovat písemně pomocí listiny s názvem hlasovací lístek, musí být úředně ověřený podpis
- Věřitel, který s dlužníkem tvoří koncern anebo je osobou dlužníkovi blízkou, nesmí na schůzi věřitelů hlasovat, nestanoví-li zákon jinak; o reorganizačním plánu předloženém jinou osobou než dlužníkem nebo věřitelem podle věty před středníkem hlasovat může.
- Věřitel nesmí hlasovat ve věcech, kterých se účastní nebo kterých je nebo má být stranou, které se týkají zákonem stanovených věcí.
- Odporuje-li usnesení schůze věřitelů společnému zájmu věřitelů, může je insolvenční soud zrušit.

Specifické ustanovení týkající se věřitelského výboru:

- Je-li přihlášených věřitelů více než 50
- Nejméně 3, nejvýše 7 členů (je možné jmenovat zástupce)
- Je-li způsobem řešení úpadku nepatrný konkurs nebo oddlužení, není volba věřitelského výboru povinná
- Ve věřitelském výboru mají být zastoupeni zajištění i nezajištění věřitelé
- Věřitelský výbor chrání společný zájem věřitelů a v součinnosti s insolvenčním správcem přispívá k naplnění účelu insolvenčního řízení - dohlíží, poskytuje podporu, uděluje souhlas k uzavírání smluv o úvěrovém financování, schvaluje výdaje, nahlíží do dokumentů, podává návrhy insolvenčnímu soudu ohledně průběhu insolvenčního řízení etc.
- Volí předsedu - svolává a řídí schůze
- Do doby, než dojde k ustanovení věřitelského výboru a k potvrzení volby jeho členů a náhradníků, může insolvenční soud, a to i před první schůzí věřitelů a před rozhodnutím o úpadku, jmenovat prozatímní věřitelský výbor; navrhne-li to dlužník, přihlášený věřitel nebo předběžný správce, učiní tak neprodleně.
- Jestliže v průběhu insolvenčního řízení poklesne počet členů věřitelského výboru ustanoveného schůzí věřitelů na méně než 3 nebo pod většinu, vykonává působnost věřitelského výboru až do potvrzení nové volby nebo doplňující volby členů věřitelského výboru do počtu nejméně 3 nebo do počtu většiny členů insolvenční soud.
- Jestliže chybějící členy věřitelského výboru do počtu nejméně 3 nebo do počtu většiny členů nezvolila schůze věřitelů k tomu účelu svolaná, vykonává po jejím skončení působnost věřitelského výboru insolvenční soud; § 61 odst. 2 věta druhá a § 61 odst. 3 platí obdobně.
- Úkon, který insolvenční soud provádí při výkonu působnosti věřitelského výboru, tak musí být označen.

Specifická ustanovení týkající se zástupce věřitelů:

- Ustanovení týkající se věřitelského výboru se použijí obdobně.

Otázka 5

Oprávnění a součinnost orgánů dlužníka a insolvenčního správce v konkursu.

Otázky (Kontrolní otázky):

Student bude znát rozsah oprávnění a součinnosti orgánů dlužníka v konkursu. Student bude umět vymezit rozsah oprávnění a součinnosti insolvenčního správce v konkursu. Student se seznámí s možnými následky porušení povinnosti k součinnosti, které zákon ukládá orgánům dlužníka a insolvenčnímu správci.

1. V jakém rozsahu je povinen dlužník poskytnout součinnost insolvenčnímu správci? - všestrannou - **Zodpovězeno.**
2. V jakém rozsahu je povinen insolvenční správce poskytovat součinnost insolvenčnímu soudu v průběhu konkursu? - v zákoně vymezeném - **Zodpovězeno.**
3. Jaké následky může mít porušení povinnosti k součinnosti pro orgány dlužníka, resp. jejich členy? - Pořádková pokuta, porušení povinnosti v insolvenčním řízení - viz delikty - **Zodpovězeno.**
4. Jaké následky může mít porušení povinnosti k součinnosti pro insolvenčního správce? - Náhrada škody, zproštění funkce - **Zodpovězeno.**
5. Které orgány dlužníka mají povinnost poskytovat součinnost insolvenčnímu správci v průběhu konkursu? - dlužník, statutární orgán, společníci, zaměstnanci, členové právnické osoby - **Zodpovězeno.**

Oprávnění a součinnost v konkursu

V insolvenčním řízení můžeme osoby dělit na ty, které:

- a) mají právo na poskytnutí součinnosti a
- b) mají povinnost poskytnout součinnost.

Povinnost součinnosti má:

- a) Dlužník
- b) Předběžný správce vůči insolvenčnímu správci
- c) Insolvenční správce
- ca) vůči věřitelským orgánům
- cb) vůči insolvenčnímu soudu
- cc) další formy součinnosti
- d) Osoby a orgány uvedené v § 43 IZ vůči insolvenčnímu správci a soudu
- e) Věřitelský výbor vůči insolvenčnímu správci
- f) Likvidátor dlužníka vůči insolvenčnímu správci
- g) Správce podniku

Rozsah oprávnění a součinnost dlužníka v konkursu

Jsou stanoveny obecné podmínky součinnosti, které se aplikují na všechny způsoby řešení úpadku.

Obecné povinnosti dlužníka lze rozdělit na:

- a) Obecná povinnost součinnosti dlužníka
- b) Povinnost součinnosti statutárního orgánu dlužníka
- c) Povinnost součinnosti společníků, zaměstnanců nebo členů právnické osoby
- d) Součinnost při zjišťování podstaty

§ 210/1 IZ

Dlužník je povinen poskytnout insolvenčnímu správci nebo předběžnému správci při zjišťování majetkové podstaty všestrannou součinnost, zejména dbát pokynů insolvenčního správce nebo předběžného správce.

§ 210/2 IZ

Je-li dlužníkem právnická osoba, mají povinnosti podle § 210 odst. 1 IZ její statutární orgány a jejich členové nebo likvidátor, jde-li o právnickou osobu v likvidaci. Jestliže postavení statutárního orgánu má více osob oprávněných jednat samostatně, lze splnění těchto povinností požadovat od kterékoli z nich. Uvedené osoby mají tuto povinnost i v případě, že jejich postavení zaniklo v posledních 3 měsících před zahájením insolvenčního řízení.

§ 210/3 IZ

Insolvenční soud může vyžadovat splnění povinností podle § 210 odst. 1 a 2 IZ také od osob, které jsou společníky, zaměstnanci nebo členy právnické osoby, a to v rozsahu jejich oprávnění jednat za právnickou osobu.

§ 211/1 IZ

Východiskem zjišťování majetkové podstaty je seznam majetku, který je dlužník povinen předložit současně s insolvenčním návrhem, případně na základě rozhodnutí insolvenčního soudu. ...

§ 211/3 IZ

Nemůže-li insolvenční správce nebo předběžný správce dosáhnout úplného zjištění majetkové podstaty proto, že mu nebyla poskytnuta požadovaná součinnost, oznámí to insolvenčnímu soudu a navrhne mu přijetí příslušného opatření.

Mezi tyto opatření spadají:

- pořádková pokuta,
- naplnění skutkové podstaty deliktu porušení povinnosti v insolvenčním řízení.

Umožnění přístupu k majetku náležejícímu do majetkové podstaty:

§ 212/1,2 IZ

- (1) Dlužník musí umožnit insolvenčnímu správci přístup na všechna místa, kde má umístěn majetek náležející do majetkové podstaty.
- (2) Je-li to potřebné, zejména neposkytuje-li dlužník insolvenčnímu správci součinnost potřebnou ke zjištění a zajištění majetkové podstaty, může insolvenční soud na návrh insolvenčního správce nařídit prohlídku bytu, sídla a jiných místností dlužníka, jakož i jeho skříní nebo jiných schránek v nich umístěných, kde má dlužník svůj majetek; ...

Prohlášení o majetku:

§ 214/1-3 IZ

- (1) Insolvenční soud může na návrh insolvenčního správce nebo věřitelského výboru předvolat dlužníka nebo osoby jednající za dlužníka k výslechu a vyzvat je k prohlášení o majetku. Předvolání k prohlášení o majetku musí obsahovat účel výslechu a poučení o následcích odmítnutí prohlášení nebo uvedení nepravdivých, neúplných nebo hrubě zkreslujících údajů. Předvolání se doručuje předvolanému do vlastních rukou, a to nejméně 10 dnů před výslechem.
- (2) Předvolaný je povinen dostavit se k insolvenčnímu soudu osobně. Jestliže se nedostaví bez včasné a důvodné omluvy, bude předveden; o tom musí být předvolaný poučen.
- (3) Před zahájením výslechu zopakuje insolvenční soud poučení podle odstavce 1. V prohlášení o majetku musí předvolaný uvést, který majetek náleží do majetkové podstaty.

Rozsah oprávnění a součinnost insolvenčního správce v konkursu

§ 246/1,2 IZ

- (1) Prohlášením konkursu přechází na insolvenčního správce oprávnění nakládat s majetkovou podstatou, jakož i výkon práv a plnění povinností, které přísluší dlužníku, pokud souvisí s majetkovou podstatou. Insolvenční správce vykonává zejména akcionářská práva spojená s akciemi zahrnutými do majetkové podstaty, rozhoduje o obchodním tajemství a jiné mlčenlivosti, vystupuje vůči dlužníkovým zaměstnancům jako zaměstnavatel, zajišťuje provoz dlužníkovu podniku, vedení účetnictví a plnění daňových povinností.
- (2) Právní úkony podle odstavce 1, které dlužník učinil poté, co oprávnění nakládat s majetkovou podstatou přešlo na insolvenčního správce, jsou proti jeho věřitelům neúčinné ze zákona; § 235 odst. 2 se nepoužije.

§ 246 IZ

- (3) Nakládal-li dlužník s majetkovou podstatou v den, kdy se rozhodnutí o úpadku stalo účinným, má se v pochybnostech za to, že tak učinil poté, co oprávnění nakládat s majetkovou podstatou přešlo na insolvenčního správce, pokud tento zákon nestanoví jinak.
- (4) Právní úkon, kterým dlužník po prohlášení konkursu odmítne přijetí daru nebo dědictví bez souhlasu insolvenčního správce, je neplatný. Totéž platí, jestliže dlužník uzavře bez souhlasu insolvenčního správce dohodu o vypořádání dědictví, podle které má z dědictví obdržet méně, než činí jeho dědický podíl.

Povinnosti insolvenčního správce:

§ 36/1 IZ

Insolvenční správce je povinen při výkonu funkce postupovat svědomitě a s odbornou péčí; je povinen vyvinout veškeré úsilí, které lze po něm spravedlivě požadovat, aby věřitelé byli uspokojeni v co nejvyšší míře. Společnému zájmu věřitelů je povinen dát při výkonu funkce přednost před zájmy vlastními i před zájmy jiných osob.

Odpovědnost insolvenčního správce za škodu:

§ 37/1 IZ

Insolvenční správce odpovídá za škodu nebo jinou újmu, kterou dlužníku, věřitelům nebo třetím osobám způsobil tím, že při výkonu své funkce porušil povinnosti, které jsou mu uloženy zákonem nebo rozhodnutím soudu, jakož i tím, že při jejím výkonu nepostupoval s odbornou péčí.

Této odpovědnosti se insolvenční správce zproští, jen když prokáže, že škodě nebo jiné újmě nemohl zabránit ani při vynaložení veškerého úsilí, které po něm bylo možné spravedlivě požadovat se zřetelem k průběhu insolvenčního řízení.

Odvolání insolvenčního správce:

§ 31/1 IZ

Z důležitých důvodů, které nemají původ v porušení povinností insolvenčního správce, může insolvenční soud na návrh insolvenčního správce nebo věřitelského orgánu anebo i bez tohoto návrhu odvolat insolvenčního správce z funkce. Učiní tak zpravidla po slyšení insolvenčního správce; o podaném návrhu rozhodne neprodleně.

Zproštění insolvenčního správce:

§ 32/1 IZ

- (1) Insolvenčního správce, který neplní řádně své povinnosti nebo který nepostupuje při výkonu své funkce s odbornou péčí anebo který závažně porušil důležitou povinnost, uloženou mu zákonem nebo soudem, může insolvenční soud na návrh věřitelského orgánu nebo dlužníka anebo i bez tohoto návrhu jeho funkce zprostit. ...

Následky porušení součinnosti dlužníka a insolvenčního správce

- 1) zák. č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon)
- § 212
  - (1) Dlužník musí umožnit insolvenčnímu správci přístup na všechna místa, kde má umístěn majetek náležející do majetkové podstaty.
  - (2) Je-li to potřebné, zejména neposkytuje-li dlužník insolvenčnímu správci součinnost potřebnou ke zjištění a zajištění majetkové podstaty, může insolvenční soud na návrh insolvenčního správce nařídit prohlídku bytu, sídla a jiných místností dlužníka, jakož i jeho skříní nebo jiných schránek v nich umístěných, kde má dlužník svůj majetek; za tím účelem je insolvenční správce oprávněn zjednat si do bytu nebo do jiné místnosti dlužníka přístup, popřípadě uzavřené skříň nebo jiné schránky otevřít.

Otázka 6

Oprávnění a součinnost orgánů dlužníka a insolvenčního správce v oddlužení a reorganizaci.

Otázky (Kontrolní otázky):

Student bude umět vymezit oprávnění a součinnost orgánů dlužníka v oddlužení a v reorganizaci. Student bude umět vymezit oprávnění a součinnost insolvenčního správce v oddlužení a v reorganizaci.

1. Jaká oprávnění mají orgány dlužníka v oddlužení a reorganizaci? - nakládat s majetkem vzhledem k reorganizačnímu plánu - **Zodpovězeno.**
2. V jakém rozsahu mají stanovenou povinnost součinnosti orgány dlužníka v oddlužení a v reorganizaci? - všestrannou součinnost, zjišťování majetkové podstaty, informování, žádání souhlasu, zdržení se s nakládání s majetkem - **Zodpovězeno.**
3. Jaká oprávnění má insolvenční správce v oddlužení a reorganizaci? - Kontrola, rozprodej, schvalování a informování - **Zodpovězeno.**
4. V jakém rozsahu má povinnost součinnosti insolvenční správce v oddlužení a reorganizaci? - Informování, vyžadování souhlasu - **Zodpovězeno.**
5. Jaké následky má porušení povinnosti orgánů dlužníka v průběhu oddlužení a reorganizace? - Pořádková pokuta, naplnění skutkové podstaty porušení povinnosti v insolvenčním řízení - **Zodpovězeno.**

Oprávnění a součinnosti:

- 1) zák. č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon)
- § 210
  - (1) Dlužník je povinen poskytnout insolvenčnímu správci nebo předběžnému správci při zjišťování majetkové podstaty všestrannou součinnost, zejména dbát pokynů insolvenčního správce nebo předběžného správce.
  - (2) Je-li dlužníkem právnická osoba, mají povinnosti podle odstavce 1 její statutární orgány a jejich členové nebo likvidátor, jde-li o právnickou osobu v likvidaci. Jestliže postavení statutárního orgánu má více osob oprávněných jednat samostatně, lze splnění těchto povinností požadovat od kterékoli z nich. Uvedené osoby mají tuto povinnost i v případě, že jejich postavení zaniklo v posledních 3 měsících před zahájením insolvenčního řízení.
  - (3) Insolvenční soud může vyžadovat splnění povinností podle odstavců 1 a 2 také od osob, které jsou společníky, zaměstnanci nebo členy právnické osoby, a to v rozsahu jejich oprávnění jednat za právnickou osobu.
  - (4) Je-li dlužníkem fyzická osoba, mají povinnosti podle odstavců 1 a 2 i její zákonní zástupci; má-li fyzická osoba více zákonných zástupců oprávněných jednat jejím jménem samostatně, může insolvenční soud vyžadovat splnění těchto povinností od každého z nich.
- § 211
  - (1) Východiskem zjišťování majetkové podstaty je seznam majetku, který je dlužník povinen předložit současně s insolvenčním návrhem, případně na základě rozhodnutí insolvenčního soudu.
  - (2) Insolvenční správce nebo předběžný správce provede vlastní šetření o tom, zda do majetkové podstaty nepatří i jiné věci, práva, pohledávky a majetkové hodnoty než ty, které dlužník uvedl v seznamu majetku. Potřebnou součinnost mu jsou povinny poskytnout také věřitelské orgány.
  - (3) Nemůže-li insolvenční správce nebo předběžný správce dosáhnout úplného zjištění majetkové podstaty proto, že mu nebyla poskytnuta požadovaná součinnost, oznámí to insolvenčnímu soudu a navrhne mu přijetí příslušného opatření.
- § 212
  - (1) Dlužník musí umožnit insolvenčnímu správci přístup na všechna místa, kde má umístěn majetek náležející do majetkové podstaty.
  - (2) Je-li to potřebné, zejména neposkytuje-li dlužník insolvenčnímu správci součinnost potřebnou ke zjištění a zajištění majetkové podstaty, může insolvenční soud na návrh insolvenčního správce nařídit prohlídku bytu, sídla a jiných místností dlužníka, jakož i jeho skříní nebo jiných schránek v nich umístěných, kde má dlužník svůj majetek; za tím účelem je insolvenční správce oprávněn zjednat si do bytu nebo do jiné místnosti dlužníka přístup, popřípadě uzavřené skříně nebo jiné schránky otevřít.
  - (3) Písemné vyhotovení rozhodnutí podle odstavce 2 nemusí obsahovat odůvodnění; proti tomuto rozhodnutí není odvolání přípustné. Rozhodnutí se doručuje pouze insolvenčnímu správci a dlužníku. Insolvenční soud doručí rozhodnutí insolvenčnímu správci spolu se stejnopisem rozhodnutí, který má být doručen dlužníku. Dlužníku doručí rozhodnutí insolvenční správce při prohlídce místností, kterých se usnesení týká. Nepodaří-li se insolvenčnímu správci doručit rozhodnutí dlužníku při tomto úkonu, vrátí je k doručení insolvenčnímu soudu.
  - (4) Každý, v jehož objektu má dlužník svůj byt, sídlo nebo jiné své místnosti, je povinen strpět, aby insolvenční správce, který provádí soupis nebo činí úkony směřující k řádnému zajištění a správě majetkové podstaty, provedl

prohlídku bytu a jiných místností dlužníka. Nesplní-li tuto povinnost, je insolvenční správce oprávněn zjednat si k bytu nebo jiné místnosti dlužníka přístup.

Součinnost dlužníka v reorganizaci:

- Reorganizační plán je účinný, jakmile rozhodnutí o jeho schválení nabylo právní moci, nebyla-li reorganizačním plánem jeho účinnost odložena na pozdější dobu nebo nerozhodl-li o jeho pozdější účinnosti insolvenční soud.
- Od účinnosti reorganizačního plánu je oprávněn nakládat s majetkovou podstatou dlužník. Toto jeho oprávnění může být omezeno ve prospěch jiných osob pouze reorganizačním plánem; jiná omezení, ke kterým došlo ze zákona nebo rozhodnutím insolvenčního soudu v dosavadním průběhu insolvenčního řízení, účinností reorganizačního plánu zanikají.
- Od účinnosti reorganizačního plánu se obnovuje výkon funkce valné hromady nebo členské schůze družstva, pokud z reorganizačního plánu nevyplývá něco jiného. Hlasovací práva spojená s obchodním podílem, cennými papíry nebo členstvím vykonávají osoby uvedené v reorganizačním plánu za podmínek tam stanovených; pokud v reorganizačním plánu tyto osoby nejsou uvedeny nebo stanovené podmínky nebyly splněny, vykonávají je osoby, kterým tato práva až dosud náležela.
- Od účinnosti reorganizačního plánu se mění zakladatelský dokument nebo statuty anebo jiné dokumenty upravující vnitřní poměry dlužníka a údaje, které se zapisují do obchodního rejstříku nebo jiného rejstříku právnických osob, a to způsobem, který je uveden v reorganizačním plánu. ...
- V průběhu provádění reorganizačního plánu vykonává insolvenční správce dohled nad činností dlužníka. Zaměřuje se na doplňování seznamu majetku a závazků podle stavu řízení a na evidování činnosti dlužníka s dispozičními oprávněními. O výsledcích své činnosti pravidelně, nejméně však jednou za 3 měsíce, informuje insolvenční soud a věřitelský výbor.
- Dlužník s dispozičními oprávněními je povinen informovat insolvenčního správce o svých právních úkonech, o plnění reorganizačního plánu a o své jiné činnosti podle reorganizačního plánu. Zprávy o běžných úkonech při podnikatelské činnosti a zprávy o plnění dlouhodobých nebo opakujících se činností podává souhrnně za časové úseky, stanovené reorganizačním plánem nebo rozhodnutím insolvenčního soudu.
- Věřitelský výbor si může předem vyhradit, že některé právní úkony, které mají zásadní význam, může dlužník s dispozičními oprávněními uskutečnit jen s jeho předběžným souhlasem, i když nejsou uvedeny v reorganizačním plánu.
- Není-li tímto zákonem nebo reorganizačním plánem stanoveno jinak, zanikají účinností tohoto plánu práva všech věřitelů vůči dlužníkovi, a to i v případě, že svou pohledávku do insolvenčního řízení nepřihlásili; za věřitele dlužníka se považují osoby uvedené v reorganizačním plánu za podmínek v něm stanovených, včetně rozsahu jejich práv.
- Účinností reorganizačního plánu zanikají práva třetích osob k majetku, který náleží do majetkové podstaty, a tato práva vznikají osobám uvedeným v reorganizačním plánu za podmínek v něm stanovených, není-li v tomto zákoně nebo v reorganizačním plánu stanoveno jinak. To platí i pro majetek, který podle reorganizačního plánu má připadnout osobě odlišné od dlužníka. Právo třetích osob na vyloučení věci nebo jiné majetkové hodnoty z majetkové podstaty tím není dotčeno.

Insolvenční správce:

§ 354/1-3 IZ

- (1) Insolvenční správce zajistí, aby byly provedeny procesní úkony spojené s účinností reorganizačního plánu. Dlužníku s dispozičními oprávněními předá zprávu o své dosavadní činnosti a provede další úkony potřebné k tomu, aby dlužník s dispozičními oprávněními mohl vykonávat svá oprávnění.
- (2) V průběhu provádění reorganizačního plánu vykonává insolvenční správce dohled nad činností dlužníka. Zaměřuje se na doplňování seznamu majetku a závazků podle stavu řízení a na evidování činnosti dlužníka s dispozičními oprávněními. O výsledcích své činnosti pravidelně, nejméně však jednou za 3 měsíce, informuje insolvenční soud a věřitelský výbor.
- (3) Dlužník s dispozičními oprávněními je povinen informovat insolvenčního správce o svých právních úkonech, o plnění reorganizačního plánu a o své jiné činnosti podle reorganizačního plánu. ...
- (4) Pokud jsou dispoziční oprávnění dlužníka omezena, vykonává je insolvenční správce. Stanoví-li reorganizační plán právní úkony, které může dlužník provést jen se souhlasem insolvenčního správce, jsou tyto úkony neplatné, pokud byly provedeny bez tohoto souhlasu. ...

Součinnost dlužníka v oddlužení:

- vykonávat výdělečnou činnost, nebo o ní usilovat,
- neodmítat hodnoty získané z dědictví, darů etc.,
- oznamovat změny bydliště, zaměstnání,
- předkládat přehledy o svých výdajích a příjmech,

- nezatajovat příjmy,
- neposkytovat žádnému věřiteli zvláštní výhody,
- nepřijímat na sebe nové nesplnitelné závazky,
- vynaložit veškeré usilí, které po něm lze spravedlivě požadovat, aby uspokojil pohledávky v plné výši.

§ 412/1 IZ

- (1) Po dobu trvání účinků schválení oddlužení plněním splátkového kalendáře je dlužník povinen ...
- b) hodnoty získané dědictvím, darem a z neúčinného právního úkonu, jakož i majetek, který dlužník neuvedl v seznamu majetku, ač tuto povinnost měl, vydat insolvenčnímu správci ke zpeněžení a výtěžek, stejně jako jiné své mimořádné příjmy, ... použít k mimořádným splátkám nad rámec splátkového kalendáře,...
- c) bez zbytečného odkladu oznámit insolvenčnímu soudu, insolvenčnímu správci a věřitelskému výboru každou změnu svého bydliště nebo sídla a zaměstnání,
- d) vždy k 15. březnu a k 15. září kalendářního roku předložit insolvenčnímu soudu, insolvenčnímu správci a věřitelskému výboru přehled svých příjmů za uplynulých 6 kalendářních měsíců, neurčí-li insolvenční soud v usnesení o schválení oddlužení jinou dobu předkládání. ...
- e) nezatajovat žádný ze svých příjmů a na žádost insolvenčního soudu, insolvenčního správce nebo věřitelského výboru předložit k nahlédnutí svá daňová přiznání za období trvání účinků schválení oddlužení,...

Insolvenční správce:

§ 412/2 a 3 IZ

- (2) Po dobu trvání účinků schválení oddlužení plněním splátkového kalendáře vykonává insolvenční správce dohled nad činností dlužníka. O výsledcích své činnosti pravidelně informuje insolvenční soud a věřitelský výbor.
- (3) Právní úkon, kterým dlužník za trvání účinků schválení oddlužení plněním splátkového kalendáře odmítne přijetí daru nebo dědictví bez souhlasu insolvenčního správce, je neplatný. Totéž platí, jestliže dlužník uzavře bez souhlasu insolvenčního správce dohodu o vypořádání dědictví, podle které má z dědictví obdržet méně, než činí jeho dědický podíl. ...

Informační povinnost předběžného správce vůči insolvenčnímu správci:

§ 136/5 IZ

Insolvenční správce ustanovený v rozhodnutí o úpadku navazuje na činnost předběžného správce, byl-li dříve ustanoven. Nejde-li o stejnou osobu, je předběžný správce povinen podat insolvenčnímu správci úplné informace o své dosavadní činnosti a předat mu její výsledky, jakož i doklady, které má k dispozici, a poskytnout mu potřebnou součinnost.

Povinnost součinnosti insolvenčního správce:

- a) povinnost součinnosti insolvenčního správce vůči věřitelským orgánům
- b) povinnost součinnosti insolvenčního správce vůči insolvenčnímu soudu
- c) další formy součinnosti

a) Povinnost součinnosti insolvenčního správce vůči věřitelským orgánům:

§ 36/2 IZ

Insolvenční správce poskytuje věřitelským orgánům součinnost nezbytnou k řádnému výkonu jejich funkce; zejména se na žádost věřitelského orgánu účastní jeho jednání. Neurčí-li insolvenční soud jinak, předkládá insolvenční správce věřitelskému orgánu a insolvenčnímu soudu nejméně jednou za 3 měsíce písemnou zprávu o stavu insolvenčního řízení; písemnou zprávu o splnění oddlužení předloží bez zbytečného odkladu po splnění oddlužení.

b) Povinnost součinnosti insolvenčního správce vůči insolvenčnímu soudu:

§ 209/1 IZ

Zjišťování majetkové podstaty

Zjišťování majetkové podstaty zajišťuje od svého ustanovení insolvenční správce nebo předběžný správce, i když nejde o osobu s dispozičními oprávněními. Přitom je povinen řídit se pokyny insolvenčního soudu.

§ 190/4 IZ

Přezkumné jednání

Insolvenční soud může insolvenčnímu správci uložit, aby mu poskytl součinnost potřebnou k přípravě přezkumného jednání, a určit povahu této součinnosti.

c) Další formy součinnosti:

§ 375/5 IZ

Insolvenční správce nesmí zasahovat do správy krytých bloků a je povinen poskytnout součinnost nucenému správci krytých bloků podle zákona o dluhopisech, aby mohl tento nucený správce plnit své povinnosti.

D) Povinnost součinnosti osob a orgánů uvedených v § 43 IZ vůči insolvenčnímu správci a soudu (Orgány veřejné správy):

- a) Osoby a orgány mající povinnost součinnosti vůči insolvenčnímu správci a soudu
- b) Obecné vymezení povinnosti součinnosti
- c) Povinnost součinnosti exekutora

§ 43/1 IZ

Orgány veřejné správy, zejména katastrální úřady, orgány evidující motorová vozidla a jiné správní úřady, jakož i notáři, soudní exekutoři, osoby vedoucí evidenci cenných papírů, finanční instituce, provozovatelé telekomunikačních služeb, provozovatelé poštovních služeb a jiné osoby, které se zabývají přepravou zásilek, vydavatelé tisku a dopravci poskytnou insolvenčnímu správci na jeho písemnou žádost bez zbytečného odkladu součinnost dále uvedeným způsobem.

§43/2 IZ

Součinnost podle § 43 odstavce 1 IZ spočívá v tom, že orgány a osoby v něm uvedené poskytují insolvenčnímu správci údaje o majetku dlužníka a některé další údaje, které jsou nutné pro výkon správy, a to ve stejném rozsahu, v jakém by je poskytly přímo dlužníku. Tato součinnost spočívá také v tom, že uvedené orgány a osoby, které mají u sebe listiny nebo jiné věci, které mohou sloužit ke zjištění dlužníkovy majetku, je bez zbytečného odkladu po doručení žádosti vydají nebo zapůjčí insolvenčnímu správci. Jde-li o údaje vedené v elektronické podobě, splní orgány a osoby uvedené v odstavci 1 povinnost poskytnout součinnost tím, že k nim insolvenčnímu správci umožní dálkový přístup. Součinnost se poskytuje bezplatně; nejde-li o orgány veřejné správy, přísluší tomu, kdo součinnost poskytl, právo na náhradu s tím spojených hotových výdajů.

§ 43/3 IZ

Soudní exekutor pověřený provedením exekuce v řízení, kde je povinným dlužník, poskytne insolvenčnímu správci součinnost podle § 43 odstavce 1 IZ také tak, že na jeho písemnou žádost poskytne insolvenčnímu správci údaje o majetku a závazcích a o jiných zjištěních k hospodářské situaci dlužníka získané v exekučním řízení. Na písemnou žádost vydá nebo zapůjčí insolvenčnímu správci také znalecký posudek vypracovaný k ocenění majetku dlužníka nebo jeho části. Náklady na vypracování znaleckého posudku jsou pohledávkou postavenou na roveň pohledávkám za majetkovou podstatou, jestliže nebyly v exekučním řízení uhrazeny.

E) Povinnost věřitelského výboru vůči insolvenčnímu správci:

Povinnost vůči insolvenčnímu správci má rovněž i věřitelský výbor, ta je následující:

- a) Obecná povinnost součinnosti
- b) Povinnost součinnosti při zjišťování majetkové podstaty

Obecná povinnost součinnosti

§ 58/1 IZ

Věřitelský výbor chrání společný zájem věřitelů a v součinnosti s insolvenčním správcem přispívá k naplnění účelu insolvenčního řízení.

Povinnost součinnosti při zjišťování majetkové podstaty

§ 211/2 IZ

Insolvenční správce nebo předběžný správce provede vlastní šetření o tom, zda do majetkové podstaty nepatří i jiné věci, práva, pohledávky a majetkové hodnoty než ty, které dlužník uvedl v seznamu majetku. Potřebnou součinnost mu jsou povinny poskytnout také věřitelské orgány.

Pořízení soupisu

§ 217/1 IZ

Soupis majetkové podstaty (dále jen “soupis”) je listinou, do níž se zapisuje majetek náležející do majetkové podstaty. Jakmile dojde k zápisu do soupisu, lze se zapsanými majetkovými hodnotami nakládat jen způsobem stanoveným IZ; učinit tak může jen osoba s dispozičními oprávněními. Soupis provádí a soustavně doplňuje insolvenční správce v průběhu insolvenčního řízení, a to podle pokynů insolvenčního soudu a za součinnosti věřitelského výboru. ...

Povinnost součinnosti likvidátora dlužníka:

§ 70/1 IZ

Likvidátor dlužníka

Likvidátor dlužníka vykonává v insolvenčním řízení svou působnost v rozsahu, v jakém nepřešla na insolvenčního správce; do jeho působnosti patří i součinnost s insolvenčním správcem uložená zákonem dlužníkovi.

Správce podniku:

Judikatura (MSPH 90 INS 10564/2012):

Nedostatek aktivní legitimace k podání insolvenčního návrhu

... IZ neopravňuje správce podniku povinného k podání insolvenčního návrhu směřujícího proti povinnému, a to ani jménem povinného (dlužníka), ani jménem svým.

Následky neposkytování součinnosti

- a) neposkytování součinnosti dlužníkem nebo jeho statutárním orgánem
- b) neposkytování součinnosti insolvenčním správcem
- c) neposkytování součinnosti orgány a osobami majícími tuto povinnost stanovenou IZ

a) Neposkytování součinnosti dlužníkem nebo jeho statutárním orgánem:

Povinnost podat insolvenční návrh

§ 98/1,2 IZ

- (1) Dlužník, který je právnickou osobou nebo fyzickou osobou - podnikatelem, je povinen podat insolvenční návrh bez zbytečného odkladu poté, co se dozvěděl nebo při náležité pečlivosti měl dozvědět o svém úpadku. Tuto povinnost má i tehdy, byl-li pravomocně zastaven výkon rozhodnutí prodejem jeho podniku nebo exekuce podle zvláštního právního předpisu proto, že cena majetku náležejícího k podniku nepřevyšuje výši závazků náležejících k podniku; to neplatí, má-li dlužník ještě jiný podnik.
- (2) Povinnost podle odstavce 1 mají i zákonní zástupci dlužníka a jeho statutární orgán a likvidátor dlužníka, který je právnickou osobou v likvidaci. Je-li těchto osob více a jsou-li oprávněny jednat jménem dlužníka samostatně, má tuto povinnost každá z nich. Insolvenční návrh podávají jménem dlužníka.

Porušení povinnosti podat insolvenční návrh

§ 99/1 IZ

Osoba, která v rozporu s ustanovením § 98 nepodala insolvenční návrh, odpovídá věřiteli za škodu nebo jinou újmu, kterou způsobí porušením této povinnosti.

Přeměna reorganizace na konkurs

§ 363/1 a 2 IZ

- (1) Insolvenční soud rozhodne o přeměně reorganizace v konkurs, jestliže ...
- d) v průběhu provádění reorganizačního plánu dlužník neplní své podstatné povinnosti stanovené tímto plánem nebo ukáže-li se, že podstatnou část tohoto plánu nebude možné plnit, ...
- (2) O přeměně reorganizace v konkurs v případech uvedených v odstavci 1 písm. a) až c) rozhodne insolvenční soud bez jednání. Proti tomuto rozhodnutí mohou podat odvolání jen dlužník, navrhovatel reorganizace, insolvenční správce a věřitelský výbor.

Zrušení schváleného oddlužení

§ 418/1 IZ

- Insolvenční soud schválené oddlužení zruší a současně rozhodne o způsobu řešení dlužníkovy úpadku konkursem, jestliže
- a) dlužník neplní podstatné povinnosti podle schváleného způsobu oddlužení,...

Porušení povinnosti v insolvenčním řízení

§ 225 TZ

Kdo v insolvenčním řízení maří nebo hrubě ztěžuje výkon funkce insolvenčního správce, a tím ohrozí účel insolvenčního řízení, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až tři léta nebo zákazem činnosti.

b) Neposkytování součinnosti insolvenčním správcem:

Zproštění insolvenčního správce

§ 32/ 1,2 IZ

- (1) Insolvenčního správce, který neplní řádně své povinnosti nebo který nepostupuje při výkonu své funkce s odbornou péčí anebo který závažně porušil důležitou povinnost, uloženou mu zákonem nebo soudem, může insolvenční soud na návrh věřitelského orgánu nebo dlužníka anebo i bez tohoto návrhu jeho funkce zprostit. Učiní tak zpravidla po slyšení insolvenčního správce; o podaném návrhu rozhodne neprodleně.
- (2) Proti rozhodnutí podle odstavce 1 se mohou odvolat insolvenční správce a osoby oprávněné podat návrh podle odstavce 1. ...

Pořádková pokuta

§ 81/2 IZ

- ...
- (2) Insolvenčnímu správci, který nesplnil povinnost uloženou mu soudem nebo řádně neplní jiné své povinnosti, může insolvenční soud uložit pořádkovou pokutu, a to i opakovaně, nejvýše však do úhrnné částky 200 000 Kč.

Pokuta za opožděné tvrzení daně

§ 250/1 DŘ

- (1) Daňovému subjektu vzniká povinnost uhradit pokutu, nepodá-li daňové přiznání nebo dodatečné daňové přiznání, ačkoliv měl tuto povinnost, nebo učiní-li tak po stanovené lhůtě, a toto zpoždění je delší než 5 pracovních dnů, ve výši
- a) 0,05 % stanovené daně za každý následující den prodlení, nejvýše však 5 % stanovené daně,...

c) Neposkytování součinnosti orgány a osobami majícími tuto povinnost stanovenou IZ:

§ 44/3 IZ

Osoby a orgány, které jsou povinny poskytnout insolvenčnímu soudu nebo insolvenčnímu správci součinnost, odpovídají za škodu nebo jinou újmu, kterou způsobily, v případě, že tuto součinnost neposkytnou řádně a včas.

V rámci životního cyklu společnosti se může stát, že se společnost dostane do insolvence.

TODO: Jak je to s likvidací?

- (2) Prohlášením konkursu se přerušuje likvidace právnické osoby, končí nucená správa, a pokud insolvenční soud nerozhodne jinak, zaniká předběžné opatření, bylo-li nařízeno.
- (2) Za dlužníka, který je právnickou osobou, jednájí opět jeho statutární orgány nebo likvidátor, jde-li o právnickou osobu v likvidaci; přerušování likvidace právnické osoby končí.
- (3) Reorganizace není přípustná, je-li dlužníkem právnická osoba v likvidaci, obchodník s cennými papíry nebo osoba oprávněná k obchodování na komoditní burze podle zvláštního právního předpisu.

TODO: Projít ještě Konkurs a Reorganizaci a Oddlužení v insolvenčním zákoně, zda tam nenajdu další dodatečné užitečné informace.

- Done